

наша свабода

№29(256) ВЫДАЕЦЦА 3 25 ЛЮТАГА 2000 ГОДУ

15 САКАВІКА
2002 году
ПЯТНІЦА

Адрас: 220123, г.Мінск, а/с 103

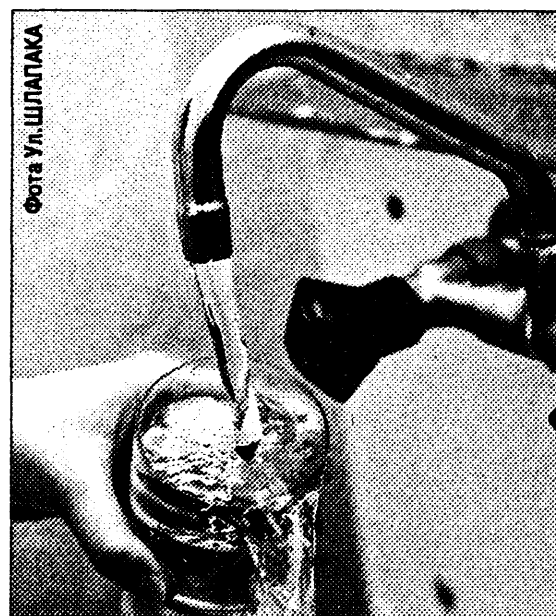
тэл. 284-36-53

E-mail: NPSvaboda@irex.minsk.by

http://www.svaboda.com

КОШТ СВАБОДНЫ

ВЕСТКИ

Падаражэнне

камунальных паслуг

3 15 сакавіка на 20% будуць павялічаныя тарыфы на халодную ваду і каналізацыю. Такое рашэнне прыняло Міністэрства эканомікі. Мясцовым уладам дазваляецца ў 1,2 раза падвышаць кошты на камунальныя паслугі для насельніцтва.

Падшыпнікавы завод — у прастоі

13 сакавіка спыніўся Мінскі падшыпнікавы завод. Прычына — запасы чанасць прадпрыемства за энерганосьбіты. Яе памер складае блізу 2 мільярдаў рублёў. Кіраўніцтва заводу спадзяецца, што запасы чанасць будзе пагашана напачатку наступнага тыдня.

У Беларусі дазволеныя анатамічныя дары

Новы закон «Аб ахове здароўя» забараняе ў Беларусі эўтаназію для невылечна хворых, але дазваляе чалавеку складаць завяшчанне на сваё цела пасля смерці. У адмысловым тэстаманце можна перадаць сваё цела ці ягоныя часткі на навуковыя медычныя даследаванні.

Чыноўнікі перасаджваюцца на «мерседэсы»

У Магілёў пастаўлены для старшын гарадскіх і раённых выканаўчых камітэтаў 28 легкавых аўтамабіляў «Мерседэс-Бенц С-180». Дагэтуль мясцовыя «вертыкальшчыкі» ездзілі на «Волгах». Мяркуюцца, што на «мерседэсы» перасядуць і кіраўнікі «вертыкаляў» іншых абласцей Беларусі.

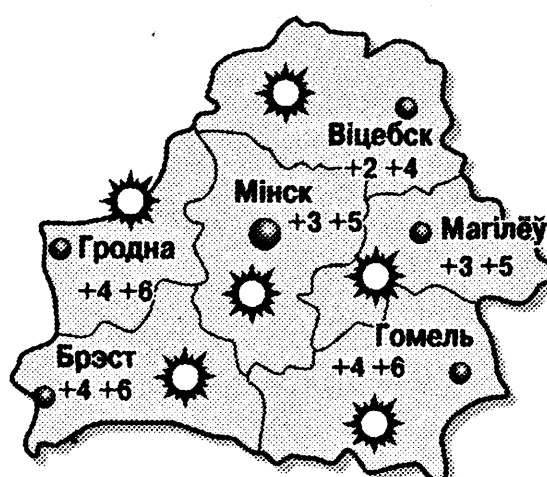
Заяўкі на гімн прынятыя

Завершыўся першы этап конкурсу на гімн Беларусі — прыём варыянтаў тэксту і музыкі. У Міністэрства культуры паступіла 433 варыянты. Адмысловая камісія па прыняцці дзяржаўнага гімну Беларусі разгледзіць іх на сваім паседжанні 21 сакавіка.

Югаславія знікне

Югаслаўская федэрацыя неўзабаве зменіць назву і будзе называцца «Сербія і Чарнагорыя». Пра гэта, як паведаміла РІА «Новості», было абвешчана ў чацвер у Бялградзе пасля шматгадзінных перамоваў кіраўнікоў Югаславіі, Сербіі і Чарнагорыі па пытанні пра будучыя стасункі дзвюх рэспублік. Аб'яўлена таксама, што Чарнагорыя адмовілася ад правядзення рэферэндуму па пытанні аб незалежнасці.

НАДВОР'Е НА ЗАТРА

Крыніца: www.gismeteo.ru

Курс наяўнага даляра на «чорным рынку»
1700

Дэтэктар хлусні ў Беларусі

Беларускія праваахоўнікі пачалі выкарыстоўваць пры патрэбе даказаць віну злачынцы паліграф, які яшчэ інакш называюць дэтэктарам хлусні (ад англ. *lie detector*). Днямі паліграф дапамог следчым даказаць дачыненне да жорсткага забойства падазраванага жыхара Полацку.

Гэтая прылада — апарат нахштальт камп'ютэра, які рэагуе на імпульсы чалавечага арганізму пры адказе на шэраг адмыслова падобраных пытанняў падчас допыту.

Заканчэнне, на стар.3

Тэрарыстам выдалі амерыканскія візы пасмяротна

Праз шэсць месяцаў пасля тэрарыстычных актаў у Нью-Йорку і Вашынгтоне на адрас лётнай школы ў Фларыдзе, дзе вучыліся Махамед Ата і Марван Алшэхі, якія накіравалі самалёты ў вежы Сусветнага гандлёвага цэнтру, прыйшлі дакументы іміграцыйных службаў з дазвалам на жыццё і навучанне ў ЗША, паведамляе *The Washington Post*.

Авіацыйная школа *Huffman Aviation International* накіравала запыт на амерыканскія візы для сваіх студэнтаў у жніўні 2000 году, аднак, праз загрузанасць састарэлай сістэмы рэгістрацыі ў дэпартаменце іміграцыі і натуралізацыі ЗША, паведамленне пра выдачу візаў прыйшло толькі 11 сакавіка 2002 году.

«Апошняя здарэнне даказвае поўную няздатнасць нашых іміграцыйных службаў стаяць на варце нашых законаў і абараняць нашыя межы», — пракаментаваў сітуацыю сябар Рэспубліканскай партыі Джэймс Сенсенбрэнер.

Афіцыйныя прадстаўнікі іміграцыйных службаў і Міністэрства юстыцыі прызналі такі відавочны факт маруднасці бюракратычнай машыны, аднак, паводле іх сцвярджання, будучыя тэрарысты ўехалі на тэрыторыю ЗША па турыстычных візах, якія толькі ўлетку 2001 былі замененыя на студэнцкія.

«Калі было прынята рашэнне аб выдачы візаў, іміграцыйным уладам не паведамілі пра тое, што гэтыя асобы дачыненыя да тэрарыстычнай арганізацыі», — адзначаецца ў спецыяльнай заяве.

Два пажыццёвыя зняволенні, 25 і 12 гадоў турмы

Такі прысуд вынес Мінскі абласны суд бандзе з трох былых супрацоўнікаў МУС і аднаго крымінальніка, вядомых як «група Ігнатова».

Пажыццёвыя тэрміны атрымалі былы супрацоўнік беларускага спецпадраздзялення «Алмаз» Валерый Ігнатавіч і баец «Алмазу» Максім Малік. Былы курсант Акадэміі МУС Аляксей Гуз будзе адсуджваць 25 гадоў. Чацвёрты падсудны — Сяргей Савушкін — асуджаны да 12 гадоў зняволення ў калоніі строгага рэжыму.

Нагадаем, што гэтых людзей абвінавачвалі ва ўчыненні сямі злачынстваў, сярод якіх — забойства азербайджанскай сям'і Насібава-Агаевых у Мінску, забойствы ў Барысаве і Мар'інай Горцы, разбойны напад. На думку пракурора, даказаным з'яўляецца таксама эпізод з выкраданнем 7 ліпеня 2000 году аператара ОРТ Дзмітрыя Завадскага. У той дзень ён выехаў у Нацыянальны аэрапорт «Мінск», каб сустрэць калегу Паўла Шарамета, але

ў аэрапорце знайшлі толькі ягоную машыну. З таго часу няма дакладных звестак пра ягоны лёс. Суд таксама нічога не здолеў высветліць пра ягонае месцазнаходжанне.

Па версіі суду, Валерый Ігнатавіч помсціў Д.Завадскаму за тое, што той раскрыў праз «Белорусскую деловую газету» некаторыя падрабязнасці паўкрымінальных «прыгодаў» былога спецназаўца ў Чачні. Аднак у тым інтэрв'ю, на якое спасылася пракурор Фёдар Шэдаў, імя В.Ігнатова нідзе не ўзгадваўся.

Шмат хто ў Беларусі, у тым ліку і сваякі Д.Завадскага, не лічаць, што «група Ігнатова» мае дачыненне да выкрадання аператара. Адвакат жонкі Д.Завадскага Святланы Сяргей Цурко заявіў пасля заканчэння судовага следства, што віна абвінавачаных не даказана. А адвакат маці расійскага журналіста Ігар Аксёныч назваў галоўным падаронкам па гэтай справе генеральнага пракурора Беларусі Віктара Шэймана, і за гэта супраць яго таксама ўзбудзілі крымінальную справу.

Летась следчы КДБ Генадзь Углыніца і актывіст незарэгістраванай арганізацыі «Край» Андрэй Жарнасек

уцяклі ў Нарвегію. Яны паведамілі журналістам, што расследавалі знікненне Дзмітрыя Завадскага разам са знікненнямі палітыкаў Юрыя Захаранкі і Віктара Ганчара, а таксама бізнесмена Анатоля Красоўскага. Уцёкачы сцвярджалі, што Д.Завадскага скралі і забілі байцы спецыяльнага атраду хуткага рэагавання пад камандаваннем падпалкоўніка МУС Змітра Паўлічэнкі. Маўляў, аператар сустракаў іх у камандзіроўцы ў Чачні — тая біліся з чачэнцамі, носячы форму расійскіх АМАПаўцаў. Разгалошванне гэтых звестак стала б вялікім міжнародным скандалам.

Расійскі журналіст Павел Шарамет, спасылаючыся на былога генеральнага пракурора Беларусі Алега Бажэлку, казаў, што прычынай выкрадання Д.Завадскага магла быць боязь чыноўнікаў са спецслужбаў, ці не даведаўся ён чаго-небудзь пра тайныя аперацыі па продажы зброі чачэнскім баевікам, якімі нібыта займаліся прадстаўнікі беларускага кіраўніцтва. А.Бажэлка на судзе ад сваіх слоў адмовіўся.

Абедзве версіі суд не палічыў вартымі расследавання.

Міхась КАРПОВІЧ

«Факты гавораць самі за сябе»

У Мінску адбылася афіцыйная прэзентацыя справаздачы Дзяржаўнага дэпартаменту ЗША аб стане правоў чалавека ў Беларусі ў 2001 годзе. Мерапрыемства адбылася 13 сакавіка ў будынку амерыканскай інфармацыйнай службы (USIS), вёў яе амбасадар ЗША Майкл Козак.

Па словах дыпламатычнага прадстаўніка, факты, прадстаўленыя ў справаздачы, не патрабуюць ніякага іншага каментару. «Я не хачу каментаваш змест справаздачы, — сказаў ён.

— Калі мы добра зрабілі сваю працу, факты будуць казаць самі за сябе».

Як распавёў М.Козак, справаздачы па сітуацыі з правамі чалавека ў іншых краінах рыхтуюцца ў ЗША пачынаючы з 1975 году. Якраз тады Кангрэс пастанаў, што прэзідэнт мусіць штогадова рапартаваць пра тое, як у іншых краінах захоўваюцца правы чалавека. Спачатку прэзідэнцкая справаздача Кангрэсу ахоплівала падзеі ў 82 краінах — тых, якія ў той ці іншай форме карысталіся амерыканскай дапамогай.

Заканчэнне, на стар.3

Падпісны індэкс НАШАЙ СВАБОДЫ 63478

ВЕСТКІ

Шушкевічу пакінулі два даляры

Суд Маскоўскага раёну Мінску 12 сакавіка прыняў рашэнне адмовіць у задавальненні скаргі былога старшыні Вярхоўнага Савету Беларусі Станіслава Шушкевіча. Ён падаў у суд іск з патрабаваннем прайндэксаваць прызначаную яму ў 1996 годзе пенсію. Пяць гадоў таму пенсійная дапамога былому кіраўніку парламенту складала ў эквіваленце каля 200 даляраў, але з таго часу аб'ектэнілася 3-за інфляцыі ў 100 разоў.

З 11 верасня 1997 году ўмовы і нормы пенсійнага забеспячэння службоўцаў дзяржапарату рэгулююцца дэкрэтам прэзідэнта № 16 ад 9 верасня 1997 году «Аб некаторых мерах па ўпарадкаванні матэрыяльнага і сацыяльнага забеспячэння служачых дзяржаўнага апарату і асобаў, што да іх прыраўноўваюцца». Па сцвярджэнні адказчыка, права на пенсію паводле нормаў названага дэкрэту заяўнік не мае, а заканадаўчы акт, які прадугледжваў бы асобны парадак прызначэння альбо пераарэгуляцыі пенсіі былым старшынём Вярхоўнага Савету, не прыняты. Як сцвярджаюць прадстаўнікі Мінпрацы, іх ведамства не прызначае пенсію, не выплачвае іх, не мае права самастойна павялічваць пачаткі пенсій.

Кантрабандныя кактусы

Дзве партыі гэтых калючых раслін былі затрыманыя пры спробе іх нелегальнага правозу праз беларускую мяжу на мытні «Заходні Буг». Кошт затрыманых кантрабандных кактусаў ацэнены на 18,4 мільёна рублёў.

«Белкард» спыніў працу

Спынілася праца на гродзенскім заводзе «Белкард»,

прадукцыя якога выкарыстоўваецца пры зборцы машын на многіх аўтамабільных заводах СНД, прыкладам, на «КамАЗе», «УралАЗе», «КАЗе», «ЗИЛе», «ГАЗе». Прычына – затаваранасць складоў гатовай прадукцыі. «Белкард» мусіў зменшыць аб'ёмы рэалізацыі карданых валоў на расійскім рынку, бо там арганізавалі сваю вытворчасць гэтай прадукцыі.

Маладыя кіроўцы – самыя небяспечныя

Паводле звестак інфармацыйна-аналітычнага цэнтру Міністэрства ўнутраных спраў Беларусі, самыя небяспечныя кіроўцы на нашых дарогах – гэтыя маладзёны ад 19 да 23 гадоў. Трохі радзей трапляюць у дарожна-транспартныя здарэнні тыя, каму 24–28 і 29–33 гады.

Затрымалі адміністратарку рынку «Аквабел»

Па падазрэнні ў атрыманні хабару затрымалі адміністратарку сталічнага рынку «Аквабел». Як падае радыё «Рацыя», міліцыя падазрае яе ў атрыманні са жніўня мінулага году да гэтага часу хабару памерам 3 мільёны рублёў. У дачыненні да затрыманай абраная мера стрымання ў выглядзе падпіскі аб нявыездзе.

Аварыя каля Барсукоў

12 сакавіка адбылася аварыя на нафтавым калектары, размешчаным каля вёскі Барсукі Рэчыцкага раёну. З калектара вылілася 8 кубаметраў нафтавай эмульсіі, якая трапіла ў меліярацыйны канал. Плошча забруджанай у выніку аварыі тэрыторыі складала 120 квадратных метраў.

Мікалай ГАНЬЧА

Расійскія правыя за далучэнне Беларусі

Як заявіў у Маскве першы намеснік кіраўніка фракцыі Саюзу правых сіл у Дзярждуме Барыс Надзеждзін, СПС выступае супраць фармавання верхняй палаты парламенту Саюзнай дзяржавы на парытэтных асновах з Беларуссю. Фракцыя СПС будзе галасаваць супраць прыняцця ў першым чытанні законапраекту, які прадугледжвае парытэты прычып фармавання гэтага органа. «Мы лічым гэтую схему памылковай, – паведаміў Надзеждзін. – Нейкая агульная дзяржава можа быць створана толькі на ўмовах далучэння Беларусі да Расіі. Дагавор на роўных з краінай, якая па насельніцтве, тэрыторыі і аб'ёме валавога ўнутранага прадукту ў 50 разоў меншая за Расію і на чале якой стаіць Лукашэнка, недапушчальны». Згодна з праектам, верхняя палата расійска-беларускага парламенту павінна складацца з 72 дэпутатаў – 36 прадстаўнікоў ад Федэральнага сходу Расіі (24 дэпутаты Дзярждумы і 12 чальцоў Савету Федэрацыі) і 36 прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу.

Шчырасць выказвання думскага дзеяча яскрава дэманструе, што расійскія правыя ў сваім стаўленні да Беларусі нічым не розніцца ад расійскіх левых ці расійскіх цэнтрыстаў імперскага гарту, і спадзяванні беларускіх правых палітыкаў на дапамогу сваіх правых калегаў у Расіі – звычайная правінцыйная прастадушнасць. І правыя, і левыя ў расійскай Дзярждуме заклапочаныя адраджэннем вялікадзяржаўнага статусу Расіі, таму страчаныя ў часе развалу саветскай імперыі Беларусі ніколі не будзе ўспрымацца імі як самастойны дзяржаўны суб'ект, а выключна як тэрыторыя, якую варта далучыць з абмежаваннем правоў да правінцыйнага ўзроўню. Згадкі пра Лукашэнка носяць рытуальны характар і, па сутнасці, служаць заслонай, якая хавае ад увагі і асэнсавання галоўную падставу.

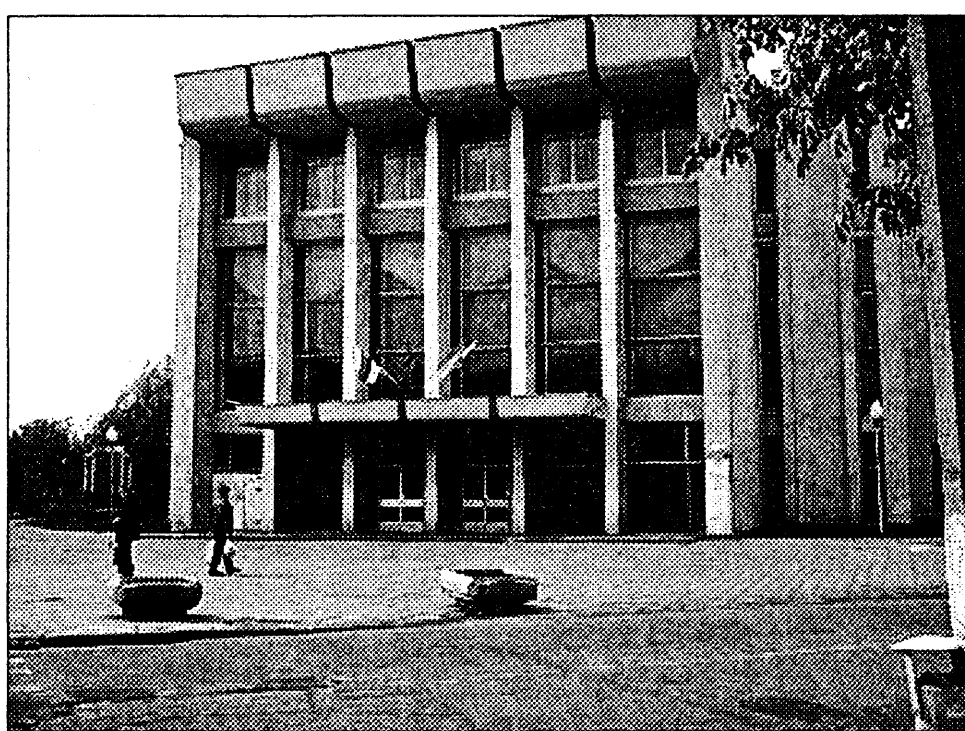
Служэнне Мельпамене ў цемры і халадэчы

На мінулым тыдні ў Магілёўскім абласным тэатры драмы і камедыі імя Дуніна-Марцінкевіча, што знаходзіцца ў Бабруйску, за энергадаўгі адключылі святло і ацяпленне. Тэатр зачыніў свае дзверы для глядачоў.

Да якой пары будзе цягнуцца і рэзанаваць на ўсю краіну гэтая ганьба – невядома. Тэатр фінансуецца з бюджэту гораду, а кіраўніцтва Бабруйскага гарвыканкаму пакуль нічога пэўнага не абяцае. У траўні мінулага году ў гарвыканкаме быў наладжаны прыём калектыва тэатру з нагоды ўдалага выступу на міжнародным фестывалі тэатральнага мастацтва ў Днепродзяржынску ва Украіне. Раздавалі граматы. Хай бы прыязнае і спрыяльнае стаўленне да Магілёўскага абласнога тэатру драмы і камедыі выйшла б не толькі ў дзяжурных падзяках.

Бабруйскі тэатр імя Дуніна-Марцінкевіча – ці не самы моцны з тэатральных калектываў па-за сталіцай і абласнымі цэнтрамі. Глядзельная зала тут – адна з самых вялікіх у краіне, з болей як паўтысячай месцаў. Нездарма якраз у Бабруйску праводзіцца фестываль нацыянальнай беларускай драматургіі.

Ганебнасць сітуацыі для бабруйскай уладаў і прыкрасць у настройх тэатралаў павялічваецца ад таго, што сёлетні год

Дырэктар Бабруйскага тэатру імя Дуніна-Марцінкевіча Яўген Бойка

Дагэтуль ні святла няма, ні цяпла – і спектакляў няма. Вы прыязджайце і спытайце, што думаеце і як пачуваюцца глядачы і артысты. Я стаміўся адказваць, што не ведаю, калі ўсё наладзіцца, калі нам дадуць грошы. Гэта пытанне да гарвыканкамаўскіх чыноўнікаў. Спектакляў не даём, але праца ідзе. Паралельна ідуць рэпетыцыі трох спектакляў. Рэпетыруем у фая.

для марцінкевіцкага тэатру юбілейны. Яму спаўняецца 45 гадоў: адчыніўся ён у 1957 годзе. Яшчэ адзін юбілей – 25-годдзе надання тэатру імя вядомага беларускага драматурга Вінцэнта Дуніна-Марцінкевіча. Такі выпадак з адключэннем цяпла і святла ў тэатры адбыўся ў Беларусі ўпершыню. Цяра-

пяць многія: глядачы – ад таго, што не могуць пайсці атрымаць эстэтычнае задавальненне ад спектаклю, артысты (вядома ж, тонкія натурны) – бо ім даводзіцца працаваць у антымастацкіх умовах. Пакутуюць канкрэтныя людзі паасобку. І пакутуе наогул мастацтва.

Кірыла ПАЗЫНЯК

Не заўважылі вясны

Увечары 12 сакавіка пад лёд Вілейскага вадасховішча праваліліся два рыбакі – жыхары вёскі Лыя.

Як паведамілі БелаПАНу ў прэс-службе Міністэрства па надзвычайных сітуацыях, людзей, якія апынуліся ў вадзе, убачылі жыхары суседняй вёскі Сасёнка, яны ж паведамілі пра здарэнне ў Вілейскі раённы аддзел па надзвычайных сітуацыях. Праз некалькі хвілін на месца выкліку прыбыло першае падраздзяленне МНС. Больш за 200 метраў да-

вялося паўзці па лёдзе аднаму з ратавальнікаў, каб дабрацца да рыбакоў. З дапамогай вярхоўкі і лесвіцы ўдалося выцягнуць з вады 29-гадовага рыбака. Другі, 65-гадовы мужчына, быў гэтак знясілены, што не змог дацягнуцца да лесвіцы і на вачах ратаўнікаў пайшоў пад ваду.

Сёння работнікі Вілейскай ратавальнай станцыі праводзяць на месцы гібелі рыбака вадальныя работы, каб знайсці яго цела.

Дзмітрый БЕЛЬСКИ

Магілёўскі наркаман

У Магілёве падчас аперацыўна-пошукавых мерапрыемстваў супрацоўнікамі Упраўлення КДБ па Магілёўскай вобласці на мінулым тыдні быў затрыманы мясцовы 52-гадовы жыхар, у якога канфіскавана каля 100 грамаў наркатычнага рэчыва.

Як паведаміла прэс-група УКДБ, экспертызай устаноўлена, што гэтае рэчыва – моцны

сінтэтычны наркатычны сродак метадон. Таксама паведамілі, што гэта самы дарагі наркотык, зарэгістраваны на тэрыторыі Беларусі. Кошт метадону на «чорным» рынку вагаецца ад 130 да 150 даляраў ЗША за грам. Магілёвец арыштаваны, у адносінах да яго следчым аддзелам УКДБ узбуджана крымінальная справа.

Канстанцін УВАРАЎ

Пенсіянерам трэба гартавацца

Зацверджана праграма рэфармавання пенсійнага заканадаўства

Як паведаміла 12 сакавіка на прэс-канферэнцыі ў Мінску начальнік аддзелу развіцця пенсійнай сістэмы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Наталля Мурашкевіч, мэта праграмы – удасканаленне і павышэнне эфектыўнасці пенсійнай сістэмы, а таксама яе адаптацыя да змянілых сацыяльна-эканамічных умоваў.

Пенсійная сістэма, што існуе зараз, не адпавядае сацыяльна-эканамічным умовам, якія склаліся ў краіне. Такую думку выказала на прэс-канферэнцыі начальнік пенсійнага ўпраўлення Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі Наталля Шаўлоўская. Паводле яе словаў, сістэма, якая цяпер склалася, заадагджае цяжкае для работнікаў, г. зн. тых, хто яе фінансуе. Прычыны сітуацыі, па-першае, паліваюць у судносінах працоўных і пенсіяне-

раў у краіне – 170/100. Пры гэтым, паводле яе словаў, сітуацыя будзе пагаршацца, бо неўзабаве чакаецца рэзкі прырост колькасці пенсіянераў. Па-другое, пры нізкім узроўні заработнай платы адпаведна захоўваецца нізкі ўзровень пенсій. Патрэбна, у краіне змянілася структура грашовых даходаў насельніцтва, што адбіваецца на ўзроўні пенсійнага забеспячэння. Калі некалькі гадоў таму ў структуры грашовых даходаў насельніцтва заработная плата складала 73 працэнты, то зараз – 52. Пры змяншэнні долі заработнай платы ў даходах насельніцтва адпаведна змяншаюцца паступленні ў фонд сацыяльнай абароны, што адбіваецца на ўзроўні пенсійнага забеспячэння. Увогуле ж неспрыяльна ўздзейнічае на стан пенсійнай сістэмы цэлая сукупнасць сацыяльна-эканамічных

прычын і неспрыяльная дэмаграфічная сітуацыя (старэнне насельніцтва).

Цяперашнім часам, як адзначыла Наталля Шаўлоўская, тарыф страхавых узносаў у Фонд сацыяльнай абароны насельніцтва для большасці наймальнікоў складае 35 працэнтаў фонду заработнай платы працоўных. І многія суб'екты гаспадарання не ў стане плаціць страхавыя ўзносы пры такой тарыфнай стаўцы. На 1 сакавіка запачынаецца суб'ектаў гаспадарання па страхавых узносах складае 79 мільярдаў рублёў.

Што да праграмы рэфармавання пенсійнай сістэмы, то, як паведаміла БелаПАН, яна прадугледжвае падрыхтоўку новага заканадаўства ў два этапы. Першы будзе ажыццёўлены ў 2002 годзе, другі – у 2003-2004 гадах.

БелаПАН

Праваабарончы цэнтр «Вясна» правёў прэзентацыю сотага нумару бюлетэня «Права на волю». Бюлетэнь выдаецца цэнтрам з лютага 1998 году на беларускай, рускай, англійскай мовах два разы ў месяц абмежаваным накладам. «Права на волю» распаўсюджваецца ў Беларусі, некаторых краінах СНД (галоўным чынам у Расіі), краінах так званых «далёкага замежжа». Знаёміцца з вынікамі бюлетэня можна і праз інтэрнэт. Старшыня праваабарончага цэнтру «Вясна» і рэдактар бюлетэня Алесь Бя-

ляцкі працягваў на прэзентацыі выняты з лістоў сталых чытачоў выдання, а таксама лісты праваабаронцаў з Расіі, Швецыі, Швейцарыі ды іншых краін, дзе праяўляецца цікавасць да аб'ектыўнай інфармацыі пра сітуацыю з правамі чалавека ў Беларусі. Вядомы мастак Алесь Пушкін засведчыў сваё стаўленне да дзейнасці ПЦ «Вясна» такімі словамі: «З усёй складанай і шматграннай дзейнасці «Вясны» вылучу, на мой погляд, самае асноўнае: супрацоўнікі «Вясны» – гэта хранікёры нашага смутнага

часу... «Вясна» рэальна дапамагае людзям. Я гэта бачу па сваім сябру Андрэю Аляхновічу – настаўніку, якога звольнілі з працы за ўдзел у перадвыбарнай кампаніі. Праваабарончы цэнтр падтрымаў яго ў цяжкую хвіліну». Такую неабходную падтрымку звадалі тысячы людзей. Паводле словаў Алеся Бяляцкага, зараз ідзе падрыхтоўка рэгістрацыі выдання ў Міністэрстве інфармацыі, плануецца павелічэнне яго накладу і пераход на большы фармат.

Алена КАЗАКЕВІЧ

15 сакавіка 2002 году

К Р А Й

3

Дэтэктар хлусні ў Беларусі

Заканчэнне,
пачатак на стар.1

Беларускае заканадаўства дазваляе псіхафізіялагічную дэтэкцыю хлусні ў інтарэсах следства. У адмысловай інструкцыі аб парадку правядзення органаў дзяржаўнай бяспекі Беларусі апытання з выкарыстаннем паліграфу ад 1998 году гаворыцца, што «апытанне грамадзян, у тым ліку замежнікаў і асобаў без грамадзянства, з выкарыстаннем паліграфу ёсць разнавіднасць аператыўна-вышуковага мерапрыемства – апытання з прымяненнем тэхнічных сродкаў, якія не наносзяць шкоды жыццю і здароўю людзей, шляхам фіксацыі фізіялагічных рэакцыяў апытанага на зададзеныя пытанні». Дарэчы, выкарыстанне паліграфу раней было дазволена толькі супрацоўнікам Камітэту дзяржаўнай бяспекі. Міністэрства ўнутраных спраў атрымала такое права зусім нядаўна: адмысловы аддзел паліграфных даследаванняў тут створаны толькі мінулым летам. Беларусы карыстаюцца паліграфамі маркі «Рыф», закупленымі ў Расіі. Расейцы хваліцца, што іхнія дэтэктары хлусні не саступаюць па эфектыўнасці амерыканскім і што іх нельга падмануць ніякім вядомым спосабам: прыкусамі языка, націсканнем

пальцаў на стол, кашляннем, адмысловым дыханнем ці ўжываннем заспакойлівых таблетаў. Дарэчы, у МУС маюць намер правяраць на дэтэктары хлусні не толькі мажлівых злачынцаў, але і саміх супрацоўнікаў праваахоўных органаў. Рабіцца гэта будзе дзеля чысткі шэрагаў. Напрыклад, каб правяршыць, ці няма ў міліцыі асобаў, звязаных з крымінальным светам. Такая практыка распаўсюджаная ў спецслужбах многіх краінаў.

Апытанні з выкарыстаннем паліграфу (скарочана – АВП) мусяць праводзіцца пры пэўных нагодах і па пэўных правілах. Звернемся да вышэйзгаданай інструкцыі КДБ. Паводле яе, дэтэктар хлусні прымяняецца дзеля «павышэння эфектыўнасці аператыўна-вышуковай дзейнасці і праваахоўных мерапрыемстваў, звязаных з допускам да дзяржаўных сакрэтаў, а таксама для адбору кандыдатаў на службу (работу) у КДБ».

Але праводзіць так званыя АВП нельга пры фізічным і псіхічным знясіленні таго, каго хочучы дапытаць, наяўнасці ў яго псіхічнага расстройства ці фазы абстрактнага захворвання, звязанага з парушэннем дзейнасці сардэчна-сасудзістай і дыхальнай сістэмаў. Апрача таго, паліграф не можа выкарыстоўвацца, калі падазраваны рэгулярна прымае моцныя ле-

кавыя прэпараты або калі ён у стане алкагольнага ці наркатычнага ап'янення. Нельга правяраць на дэтэктары хлусні і тых, хто яшчэ не мае 18 гадоў.

І самае галоўнае: апытанне з выкарыстаннем паліграфу мажлівае толькі пры згодзе асобы, якую збіраюцца апытваць. Адмова ад правядзення АВП – не доказ дачынення да злачынства ці намеру схаваць

праўду. Разам з тым паказанні дэтэктара хлусні таксама не 100-працэнтны доказ віны апытанага, гэта толькі дапамога следчым у раскрыцці той ці іншай справы. Калі ж чалавек даў згоду на праверку дэтэктарам хлусні, яму павінны патлумачыць ягоныя правы і сутнасць працэдуры адказаў на пытанні з дэтэктарам хлусні.

Кірый МАНУЙЛА

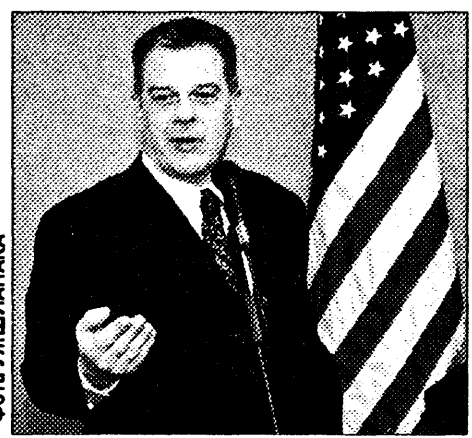

«Факты гавораць самі за сябе»

Заканчэнне,
пачатак на стар.1

Потым гэтае кола пашырлася. Сёлета ў «прэзідэнцкі спіс» уваходзілі 195 краінаў свету. Па словах амерыканскага амбасадара, адміністрацыя ЗША выкарыстоўвае кантроль за прававой сітуацыяй па ўсім свеце дзеля таго, каб адпаведным чынам будаваць сваю дзяржаўную і гандлёвую палітыку з іншымі краінамі.

Былі ўзгаданы словы прэзідэнта ЗША Джорджа Буша: «Мы не збіраемся навязваць сваю культуру. Але Амерыка заўсёды будзе цвёрда адстойваць базіс прынцыпаў патрабаванняў людскай годнасці: вар-

Фота У.Ш.Ш.Ш.

шэнства закону, абмежаванне паўнамоцтваў дзяржавы, абарона прыватнай уласнасці, свабоды слова, роўнасць перад законам і рэлігійная талерантнасць».

Кожная справаздачка структур уецца па раздзелам і падраздзелам. Усе правы прадстаўля-

юцца ў такім выглядзе, які яны выкладзены ва Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека. Гэта захоўванне свабоды асобы ад катаванняў і жорсткага абыходжання; ад затрымання на доўгі тэрмін без прад'яўлення абвінавачвання; ад знікнення або нелегальнага зняволення, а таксама ад іншых парушэнняў права на жыццё, свабоду і бяспеку чалавека.

На працягу ўсяго году амерыканскія амбасадары па ўсім свеце збіраюць звесткі пра парушэнні правоў чалавека. Для гэтага выкарыстоўваюцца самыя розныя крыніцы, якія належаць да ўсяго магчымага спектру меркаванняў – гэта ўрадавыя чыноўнікі, юрысты,

журналісты, праваабаронцы і прафсаюзныя актывісты. У канцы году рыхтуецца чарговая версія справаздачкі. Пасля яе накіроўваюць у Вашынгтон для дэталёвага вывучэння. Супрацоўнікі Дзярждэпу аналізуюць і рэдагуюць яе пры дапамозе праваабарончых арганізацыяў, ААН, СМІ. Па словах М.Козака, такім чынам шукаецца аб'ектыўная, дакладная і бесстаронняя ацэнка патрэбнай інфармацыі. Выніковую версію прэзідэнт прадстаўляе на разгляд Кангрэсу.

У наступным нумары мы плануем пазнаёміць вас з найбольш значымі момантамі амерыканскай справаздачкі.

Расціслаў ПЕРМЯКОЎ

«Шклоўская справа»

У чым сутнасць крымінальнага злачынства непайнальнага Максіма Патупчыка? Пра гэта паведамляе наступны незвычайны дакумент

«Постановление о привлечении несовершеннолетнего в качестве обвиняемого. Г. Шклов, 27 декабря 2001 года.

Следователь прокуратуры Шкловского района юрист 2-го класса Гончарова Н.А., рассмотрев материалы уголовного дела №290,

УСТАНОВИЛ:

Принимая во внимание, что по делу собраны достаточные доказательства, дающие основание для предъявления обвинения Потупчику Максиму Евгеньевичу, 28 августа 1983 года рождения, в том, что он 14 августа 2001 года около 17 часов 50 минут по предварительномуговору с Павловичем А.В., Сенокосовым Д.А., Шалашковым Д.А., Киселевым М.М. о совершении действий, унижающих честь и достоинство действующего Президента Республики Беларусь Лукашенко А.Г., прибыли в деревню Городец Шкловского района на автомобиле ВАЗ-21063 гос. номер 637-41 МГ, принадлежащем Потупчику Е.А. Находясь в деревне Городец, Павлович А.В. надел на лицо заранее подготов-

ленную картонную маску, имитирующую лицо Президента Республики Беларусь Лукашенко А.Г., а Потупчик М.Е. и Сенокосов Д.А. одели на себя медицинские халаты с прикрепленными к ним наклейками с надписью «Время выбирать» и «Время убирать». После этого Павлович А.В., Потупчик М.Е., Сенокосов Д.А., Шалашков Д.А., Киселев М.М. стали привлекать к себе внимание жителей деревни Городец, выкрикивая по ходу движения по улице деревни «Все на выборы!». Затем Павлович А.В., Потупчик М.Е., Сенокосов Д.А., Шалашков Д.А., Киселев М.М. вступили между собой в преступный сговор об инсценировке событий, оскорбляющих честь и достоинство Президента Республики Беларусь: поиска и задержания медицинскими работниками Лукашенко А.Г., якобы имеющего психические расстройства и сбежавшего из психиатрической больницы. При этом Павлович А.В. отводилась роль Президента Республики Беларусь Лукашенко А.Г., Сенокосов Д.А. и Потупчику М.Е. – роль медицинских работников, а Шалашкову Д.А. необходимо было фиксировать с помощью фотоаппарата «SKINA» №2227959 на фотопленку «POLAROID 200-4, 4557-40 16» действия, выполняемые другими

участниками преступного сговора. Действуя в соответствии с разработанным планом, Павлович А.В., на лице которого была надета маска, имитирующая лицо Президента Республики Беларусь Лукашенко А.Г., подошел к находившимся на улице деревни Городец гражданам Устиновой О.М. и Игнатковой М.Я., а Киселев М.М. и Шалашков представили его жителям деревни как Президента Республики Беларусь Лукашенко А.Г. Спустя некоторое время Сенокосов Д.А. и Потупчик М.Е., на которых были надеты медицинские халаты и которые выдавали себя за медицинских работников, увидев находившегося возле граждан Игнатковой М.Я. и Устиновой О.М. Павловича А.В., стали преследовать его, пытаясь задержать. Данные действия Шалашкова Д.А. зафиксировал с помощью фотоаппарата «SKINA» №2227959 на фотопленку «POLAROID 200-4, 4557-40 16».

Продолжая свои преступные действия в целях реализации умысла, направленного на унижение чести и достоинства Президента Республики Беларусь Лукашенко А.Г., Павлович А.В., на лице которого была надета маска, имитирующая лицо Президента Республики Беларусь Лукашенко А.Г., выдавая себя за указанного главу государства,

вошел в торговый зал магазина №36, расположенного в деревне Городец, и, обращаясь к присутствовавшим там гражданам, произнес: «Вы что, меня не узнали? Я ваш Президент». После этого в торговый зал вошли Потупчик М.Е. и Киселев М.М., которые, выдавая себя за медицинских работников, заведомо зная, что их действия наблюдают посторонние лица, со словами «Уберем психа» завели Павловича А.В. руки за спину и вывели из магазина...

Своими действиями Потупчик М.Е. совершил публичное оскорбление Президента Республики Беларусь, то есть преступление, предусмотренное частью 1 статьи 368 УК Республики Беларусь.

В указанных действиях усматривается состав преступления, предусмотренный ст. 368 ч.1 УК Республики Беларусь.

Руководствуясь ст.ст. 240, 241, 243 УПК Республики Беларусь, ПОСТАНОВИЛ:

4. Привлечь Потупчика Максима Евгеньевича, 28 августа 1983 года рождения, уроженца г. Шклова Могилевской области. В качестве обвиняемого по настоящему делу и предъявить ему обвинение в преступлении, предусмотренном ст. 368 ч.1 УК Республики Беларусь.

Следователь Гончарова Н.А.»

ПЦ «Вясна»

ЭКСПЕРТ

Чарговы інтэграцыйны прыступ

Завяршылася сустрэча прэм'ераў Беларусі і Расіі. Кола пытанняў быццам бы тое самае: уніфікацыя заканадаўства, адзіныя цэны на энергарэсурсы, канстытуцыйны акт. Як ва ўсім разабрацца неспецыялісту, чалавеку без эканамічнай адукацыі? Мой субсяседнік – экс-старшыня Нацыянальнага банку прафесар Багданкевіч.

– **Спадар Станіслаў, ужо колькі гадоў мы чуюм: уніфікацыя заканадаўства, уніфікацыя заканадаўства... А што-небудзь рэальнае робіцца ў гэтай галіне?**

– Так, праца ідзе. Сёння беларускія законы распрацоўваюцца з улікам як расійскага, так і еўрапейскага досведу. Праблема, аднак, у іншым. Прыняцце рыначных законаў не ліквідавала адміністрацыйнай сваволі ў эканоміцы.

– **Калі давяраць прэсе, Касянаў выставіў сваёму беларускаму калегу «надзвычай жорсткія патрабаванні». У чым яны?**

– Галоўнае, чаго дабіваецца ад нас Расія, – рэальных эканамічных рэформаў. Іх стрыжань – аддзяленне дзяржаўнай улады ад бізнесу. Такі падыход у Беларусі цяперашнім часам немагчымы.

– **Чаму ж тады Лука-**

шэнка праводзіць пераправы?

– У яго папросту няма выйсця. Эканамічнае банкруцтва «рыначнага сацыялізму», банкруцтва ўсёй дзяржаўнай сістэмы бачныя ўжо і неспецыялістам. Ці пойдуць прэзідэнт на рэальныя рэформы, ці проста цягне час – не ведаю. Тут шмат што залежыць ад вынікаў прыватызацыі нафтахімічных прадпрыемстваў. «Прыватызацыйны грошы» дазваляюць рэжыму дацягнуць да канца году. А там яшчэ што-небудзь знойдуць для продажу.

– **А што, спадар Станіслаў, вы скажаце наконт адзінага рубля?**

– Адзіныя грошы – вянец эканамічнай інтэграцыі. Паглядзіце на Еўропу. Беларусь з часоў Кебіча ідзе сваім шляхам. Адсюль і вынік.

Экспертныя агляды прафесара С.Багданкевіча стануць у нас рэгулярнымі. Чытачы НАШАЙ СВАБОДЫ змогуць цяпер задаваць спадару Багданкевічу і свае пытанні, патэлефанаваўшы ў рэдакцыю ці даслаўшы на наш адрас ліст.

Гутарыў Сяргей НІКАЛЮК

Скарынаўскі цэнтр Акадэміі навук не патрэбны

Нацыянальны навукова-асветны цэнтр імя Францішка Скарыны апынуўся пад пакуль яшчэ кволай, але пагрозай скасавання. Хутчэй за ўсё ён будзе змушаны пакінуць падпарадкаванне Міністэрству адукацыі і шукаць новы дах.

Праўда, ёсць апасенні, што беларускі ўлады палічаць, нібыта Скарынаўскі цэнтр, які па сутнасці выконвае функцыі Інстытуту краіны, збірае і папулярызуе ў свеце інфармацыю пра Беларусь, не патрэбны. Тут усё проста: ёсць палітыка на нацыянальнае адраджэнне – ёсць спрыянне такім структурам, як Скарынаўскі цэнтр. Апрача таго, у бок Цэнтру чуюцца крытыка за неактыўную і надта аморфную дзейнасць. Такім чынам, можа атрымацца, што ніякая іншая дзяржаўная інстытуцыя не захоча пераняць Цэнтр ад Мінадукацыі пад сваё крыло, то бок прыняць на сваё фінансаванне.

Сёлета ў сістэме Міністэрства адукацыі ёсць план скарачэння цэлага шэрагу падведамасных арганізацыяў і скарачэння фінансавання тых, якія застаюцца. Напрыклад, мяркуецца зачыніць шмат школаў у правінцыі. Карацей, Скарынаўскі цэнтр будзе не адзін. Прычым пазбаўляцца ад яго проста так з канцамі ў Міністэрства адукацыі намераў няма. Тут хочучы перавесці «скарынаўцаў» пад дах Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэту. Але ў самім Скарынаўскім цэнтры лічаць, што гэта для інстытуту краіны замалы статус, і баяцца, што БДУшнае фінансаванне будзе мізэрным – так што многія даследчыя і асветніцкія напрамкі дзейнасці Цэнтру давядзецца згарнуць.

Дарэчы, пасля таго, як на 2002 год фінансаванне Скарынаўскага цэнтру зменшылі прыкладна напалову, ён ужо зараз вырашае, ад якіх навуковых тэмаў адмовіцца. Няма грошаў нават на аплату камунальных паслуг. У выніку на Рэвалюцыйнай, 13, у колішнім будынку Інбелкульту, дзе мес-

ціцца Скарынаўскі цэнтр, па вечарах працуюць са свечкамі. Бо зноў, як і летась, тут адключылі за энергазапасычанае святло.

Між тым, як нам стала вядома, кіраўніцтва Скарынаўскага цэнтру робіць захады, каб Цэнтр узялі да сябе альбо Акадэмія навук Беларусі, як тое было напачатку 1990-ых гадоў, альбо Міністэрства замежных спраў. Дарэчы, аналагічныя Скарынаўскаму цэнтру арганізацыі дзейнічаюць пры акадэміях навук і пры МЗС ва ўсім свеце.

Варыянт з Акадэміяй навук, здаецца, не прайшоў. На просьбу кіраўніцтва Нацыянальнага навукова-асветнага цэнтру імя Ф.Скарыны суды прыйшоў адказ за подпісам прэзідэнта А.М.Міхаліа Мясніковіча, дзе гаворыцца, што пакуль гэта немагчыма. Самае цікавае ў лісце – чаму гэта немагчыма. Па-першае, маўляў, Скарынаўскі цэнтр дрэнна фінансуецца. Але дзеля гэтага да вас і прасяцца, а не толькі дзеля прэстыжу быць пад Акадэміяй навук! Хоць у прынцыпе ўсё зразумела: Акадэмія навук не да ўзбуйнення, яна стала на шлях рэфармавання, якое пакуль працягваецца ў татальнай эканоміі і скарачэнні краінаў. Другая прычына адмовы – у духу савецкіх 1930-ых гадоў. Пытую блізка да тэксту: высновы, якія ўтрымліваюцца ў нешматлікіх навукова-даследчых працах супрацоўнікаў Скарынаўскага цэнтру, адражняюцца ад высноваў адпаведных прац акадэмічных вучоных. Што да Міністэрства замежных спраў, то там яшчэ думаюць, ці браць Цэнтр да сябе і на якіх умовах.

Каб даведацца, як вырашаецца гэтае пытанне і якія тут перспектывы, мы звярнуліся да дырэктаркі Скарынаўскага цэнтру Любові Уладзікоўскай-Канаплінік, ад тая пакуль адмовілася каментыраваць сітуацыю вакол лёсу сваёй арганізацыі.

Кірыла ПАЗЫНЯК

ПОНЕДЕЛЬНИК • 18 МАРТА

06.00	Новости.	09.00	Сегодня.
06.10	Доброе утро, Беларусь!	09.25	Намедни.
07.00	Новости.	10.35	Куклы.
07.10	Доброе утро, Беларусь!	11.00	Сегодня.
08.00	Новости.	11.20	Наше кино. Л.Гурченко, Т.Васильева и М.Державин в комедии «МОЯ МОЯЧА».
08.10	Доброе утро, Беларусь!	13.00	Сегодня.
09.00	Новости.	13.20	Ток-шоу «Принцип Домини».
09.15	«Сыщики». Сериал (Россия).	14.40	Криминал.
10.05	Арсенал. Программа об армии.	15.00	Сегодня.
10.35	Телебарометр. Прогноз погоды.	15.30	Сериал «Досье детектива Дубровского». 17-я серия.
11.00	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).	16.45	Алчность.
12.00	Новости.	17.35	Криминал.
12.20	Час профессионала.	18.00	Сегодня.
12.45	Волшебная шкатулка «Союзмультфильма». «Волшебное кольцо», «Голубой шенок».	18.30	Герой дня.
13.20	А.Ташков и О.Борисов в шестисерийном худ. фильме по одноименному роману Ф.Достоевского «ПОДРОСТОК» («Мосфильм»). 1-я серия.	18.50	Сериал «Гражданин начальник». 5-я серия.
14.40	Док. сериал «Сокровища мировой культуры» (Германия).	19.55	Сериал «Дальнобойщики». 11-я серия.
15.00	Новости.	21.00	Сегодня.
15.20	Детективный сериал «Жюли Леско» (Франция).	21.55	Сериал «Скорая помощь-1» (США). 8-я серия.
17.00	«Сыщики». Сериал (Россия).	23.00	Сегодня.
18.00	Новости.	23.25	Гордон.
18.20	Зона Икс.		
18.30	П.Броснан в приключенческом худ. фильме «РОБИН-ЗОН КРУЗО» (США).	09.10	«Романтика романса». Ведущий Л.Серебренников.
20.00	Главный вопрос.	09.40	«Иван Селиванов», «Ефимовы люди». Документальные фильмы.
20.40	Кольбельная.	10.50	«Сферы» с Иннокентием Ивановым.
21.00	Панорама. Информационный канал.	11.30	Новости культуры.
21.50	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).	11.45	Вместе с Фадеем.
22.40	Стадион.	12.10	«Антология одного стихотворения». Андрей Бартев.
23.10	Планета «АРТ».	12.15	«Тесные врата». «Младший сын».
23.40	Новости.	12.30	«Осенние портреты». Юнна Мориц.
00.00	Ночной сеанс. «ДМБ-3». Худ. фильм (Россия).	13.00	«Культурная революция». «Героя нашего времени не существует». Программа М.Швыдкого.
		13.50	«ПОХИТИТЕЛЬ ПЕЧЕНЬЯ». «БЕШЕНЫЕ ДЕНЬГИ ЗА БУДДУ». Короткометражные художественные фильмы (США).
		15.00	Новости культуры.
		15.10	Кино - детям. «Грозные камни». Сериал (Австралия, 1999).
		15.35	«По собственному желанию», «Про Петрушку». Мультфильмы.
		16.00	Alma Mater.
		16.30	«Иван Селиванов», «Ефимовы люди». Документальные фильмы.
		17.30	Новости культуры.
		17.50	«Век Русского музея». Авторская программа В.Гусева.
		18.15	«Страсти по-итальянски». Сериал (Италия, 1999). Режиссер Т.Шерман, А.Кан.
		19.10	Вечерняя сказка.
		19.30	Театральная Россия. А.Н.Островский. «Не от мира сего». Спектакль театра на Малой Бронной. Режиссер А.Дунаев.
		21.35	«Что делать?» Программа В.Третьякова.
		22.30	От киноавангарда к видеоарту.
		22.58	Азбука. Говорите по-русски.
		23.00	Новости культуры.
06.00	Вести.	06.00, 16.30	«Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры». Сериал.
06.10	Дорожный патруль.	06.30, 16.05	«Мир Бобби». Мультитипикационный сериал.
06.30	Афиша.	07.00	Экспертиза РТР. Дайджест. Малкольм Макдауэлл в телесериале «В зеркале Венеры».
06.40	Экспертиза РТР.	08.00, 22.50	«Виртуальный мир». Кино: Марк Дакаскос в фантастическом боевике «ПЛАЧУЩИЙ УБИЙЦА».
06.50	Виктория Корхина, Ирина Мазуркевич, Евгений Сидхин и Анатолий Равикович в телесериале «В зеркале Венеры».	10.30, 00.45	«М1». Музыкальная программа.
17.50	«Комиссар Рекс». Сериал (Австрия - Германия).	11.00	«Канал истории»: «Билл Гейтс». Док. фильм.
18.50	Спокойной ночи, малыши!	12.00, 15.00, 19.00, 23.00	«24 часа».
19.00	Местное время. Вести - Москва.	12.15	«Добро пожаловать».
19.35	Премьера. Галина Польских, Ольга Арнтгольц, Вадим Андреев и Ирина Сенотова в телесериале «Трое против всех».	12.20, 23.15	«Арт-экспресс». Культурная жизнь столицы.
20.55	Вечерний сеанс. Дэвид Уш в детективе «ПЯРО АГАТЫ КРИСТИ. ДВОЙНОЙ ГРЕХ» (Великобритания). 1990 г.	12.45	«Марш Турецкого-2». Сериал.
22.00	Вести - Подробности.	13.45, 21.40	«Остановка по требованию - 2». Сериал.
22.20	Местное время. Вести - Москва.	15.15	«Питер Пен». Мультитипикационный сериал.
22.30	Джурная часть.	15.40	«Железный человек». Мультитипикационный сериал.
22.45	Татьяна Васильева и Михаил Державин в комедии Анатолия Эйрамджана «НОЧНОЙ ВИЗИТ». 1998 г.	16.55	«Чертенко». Теленовелла.
00.10	Последний сеанс. Остроумный фильм «СНОВА В ДЕЛЕ» (США). 1997 г.	18.00	Спортивные новости.
		18.15	«Пока горит свеча...».
		18.45	Премьер-парад «Столичный». Юмористическая программа.
		18.50	«Тема дня».
		19.15	Детский экран. «Добрый вечер, малыши...».
		19.30	Кино: фильм ужасов Гэри Джонса «ПАУКИ».
		23.35	Футбольный курьер.
		00.15	Ночной музыкальный канал.
		00.30	Новости СНГ.

ВТОРНИК • 19 МАРТА

06.00, 07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 00.05	Новости.	07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.00	Сегодня.
06.10, 07.10, 08.10	Доброе утро, Беларусь!	07.10, 07.35	Утро на НТВ.
09.15	«Сыщики». Сериал (Россия).	07.50	Сериал «Гражданин начальник». 5-я серия.
10.10	Стадион.	09.25	Сериал «Дальнобойщики». 11-я серия.
10.35	«Приключения Шерли Холмса». Сериал для детей (Канада).	10.25	Все сразу!
11.00	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).	11.20	Фильм П.Тодоровского «ПО ГЛАВНОЙ УЛИЦЕ С ОРКЕСТРОМ».
12.20	Добрый день, Беларусь!	13.20	Ток-шоу «Принцип Домини».
13.00	«ПОДРОСТОК». Худ. фильм («Мосфильм»). 2-я серия.	14.40, 17.35	Криминал.
14.15	Док.сериал «Сокровища мировой культуры».	15.30	Сериал «Досье детектива Дубровского». 18-я серия, заключительная.
14.30	Телевизионный Дом кино.	16.45	Алчность.
15.20	«Денни, расскажи мне историю». Док.сериал (Международный французский канал).	18.30	Герой дня.
15.30	«Маленькие изобретения». Мультсериал (Международный французский канал). 1-я серия.	18.50	Сериал «Гражданин начальник». 6-я серия.
15.40	«Приключения Шерли Холмса». Сериал для детей (Канада).	19.55	Сериал «Дальнобойщики». 12-я серия.
16.10	«Пять чудес».	21.55	Сериал «Скорая помощь-1» (США). 9-я серия.
16.20	«5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.	23.25	Гордон.
17.00	«Сыщики». Сериал (Россия).	00.45	Дневник Лиги чемпионов.
18.20	Зона Икс.		
18.35	Драма «Рашель и ее любовники» (Международный французский канал).	09.15	«Золотой пьедестал». Виталий Давыдов.
20.00	«Молодая Беларусь». Семейно-спортивные соревнования.	09.40, 16.35	«Доктор Спок. Трудности воспитания». Документальный фильм (США).
20.40	Кольбельная.	10.35	Все суры Корана.
21.00	Панорама. Информационный канал.	10.50	Юбилей Дома актера.
21.50	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).	11.30, 15.00, 17.30, 23.00	Новости культуры.
22.40	Спорт-курьер.	11.45	Вместе с Фадеем.
22.50	Л.Озолиус и Ю.Киселюс в худ. фильме «ДОЛГАЯ ДОРОГА В ДЮНАХ» (Рижская к/ст.) 1-я серия.	12.00	«Завтра будет завтра». Мультфильм.
		12.15	Чем живет Россия.
		12.30	Сценария.
		13.00	«МАТРОС С КОМЕТАМИ». Художественный фильм («Мосфильм», 1958). Режиссер И.Анненский.
		14.30	«Давай улетим...». «Пушкин взлет разрешен». Документальный фильм. Режиссер А.Храмовский.
		15.10	Кино - детям. «Грозные камни». Сериал (Австралия, 1999).
		15.35	«Мурзилка и великан», «Сказка про лень». Мультфильмы.
		16.05	«Российский курьер». Тихвин (Ленинградская область).
		17.50	«Дворцовые тайны». «Федор Кузьмич».
		18.15	«Страсти по-итальянски». Сериал (Италия, 1999). Режиссеры Т.Шерман, А.Кан.
		19.10	«Партизаны не горят». Авторская программа А.Варгафтика.
		19.35	Вечерняя сказка.
		19.45	«XX век. Избранное». «Радуга с небес». Сергей Судейкин.
		20.25	«Цитаты из жизни». Александр Арчаков.
		21.05	«ЛЕДИ МАКБЕТ МЦЕНСКОГО УЕЗДА». Художественный фильм («Мосфильм», 1989). Режиссер Р.Балаян.
		22.30	«Парижский журнал». Оскар Рабин.
08.00, 10.00, 16.00, 19.00	Вести.	06.00, 16.30	«Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры». Сериал.
08.10	«Селеста, всегда Селеста». Сериал (Аргентина).	06.30, 16.05	«Мир Бобби». Мультитипикационный сериал.
08.45	Семейные новости.	07.00, 15.40	«Железный человек». Мультитипикационный сериал.
08.50	Экспертиза РТР. Дайджест. Малкольм Макдауэлл в телесериале «Остров фантазий» (США).	07.30, 19.30, 01.50	«М1». Музыкальная программа.
09.00	Джурная часть.	07.45, 23.30	«Виртуальный мир».
10.20	«Санта-Барбара». Сериал (США).	07.55, 18.45	Премьер-парад «Столичный». Юмористическая программа.
16.20	Дорожный патруль.	08.00, 18.50	«Тема дня».
16.30	Афиша.	08.15	Кино: фильм ужасов Гэри Джонса «ПАУКИ».
16.40	Экспертиза РТР.	10.30, 18.00	Спортивные новости.
16.50	Виктория Корхина, Ирина Мазуркевич, Евгений Сидхин и Анатолий Равикович в телесериале «В зеркале Венеры».	10.45, 23.40	Новости СНГ.
17.50	«Комиссар Рекс». Сериал (Австрия - Германия).	11.00	«Канал истории»: «Великие шпионы XX века». Док. фильм.
18.50	Спокойной ночи, малыши!	12.00, 15.00, 19.00, 23.15	«24 часа».
19.00	Местное время. Вести - Москва.	12.15	«Очевидец».
19.35	Премьера. Галина Польских, Ольга Арнтгольц, Вадим Андреев и Ирина Сенотова в телесериале «Трое против всех».	12.45	«Марш Турецкого-2». Сериал.
20.55	Вечерний сеанс. Дэвид Уш в детективе «ПЯРО АГАТЫ КРИСТИ. ДВОЙНОЙ ГРЕХ» (Великобритания). 1990 г.	13.45, 22.05	«Остановка по требованию - 2». Сериал.
22.00	Вести - Подробности.	15.15	«Питер Пен». Мультитипикационный сериал.
22.20	Местное время. Вести - Москва.	15.40	«Железный человек». Мультитипикационный сериал.
22.30	Джурная часть.	16.55	«Чертенко». Теленовелла.
22.45	Татьяна Васильева и Михаил Державин в комедии Анатолия Эйрамджана «НОЧНОЙ ВИЗИТ». 1998 г.	18.00	Спортивные новости.
00.10	Последний сеанс. Остроумный фильм «СНОВА В ДЕЛЕ» (США). 1997 г.	18.15	«Пока горит свеча...».
		18.45	Премьер-парад «Столичный». Юмористическая программа.
		18.50	«Тема дня».
		19.15	Детский экран. «Добрый вечер, малыши...».
		19.30	Кино: Клинт Иствуд в приключенческой комедии «ФИЛ И ЕГО ОРАНГУТАНГ».
		20.00	«Иллюзион»: Алек Гинесс и Питер Селлерс в криминальной комедии «УБИЙЦЫ ЛЕДИ».

СРЕДА • 20 МАРТА

06.00 Новости.
06.10 Доброе утро, Беларусь!
07.00 Новости.
07.10 Доброе утро, Беларусь!
08.00 Новости.
08.10 Доброе утро, Беларусь!
09.00 Новости.
09.15 «Сыщики». Сериал (Россия).
10.10 Здоровье. Тележурнал.
10.35 «Приключения Шерли Холмса». Сериал для детей (Канада).
11.00 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12.00 Новости.
12.20 Добрый день, Беларусь!
13.05 «ПОДРОСТОК». Худ. фильм («Мосфильм»). 3-я серия.
14.15 Док.сериал «Сокровища мировой культуры» (Германия).
14.30 Время местное. Репортажи из провинции.
15.00 Новости.
15.20 «Денни, расскажи мне историю». Док.сериал (Международный французский канал).
15.30 «Маленькие изобретения». Мультсериал (Международный французский канал). 2-я серия.
15.40 «Приключения Шерли Холмса». Сериал для детей (Канада).
16.10 «Пять чудес».
16.20 «5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00 «Сыщики». Сериал (Россия).
18.00 Новости.
18.20 Зона Икс.
18.35 «Москва - Минск».
18.50 А.Болдуин в комедийном боевике «ХИТНЫЙ ВОР» (США).
20.20 «Деловые люди». Видеофильм.
20.40 Кольбельная.
21.00 Панорама. Информационный канал.
21.50 «Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.40 Спорт-курьер.
22.50 «ДОЛГАЯ ДОРОГА В ДЮНАХ». Худ. фильм (Рижская к/ст.). 2-я серия.
00.10 Новости.
00.25 Криминальное досье.
00.55 «Встреча в Троицком» с Александром Домарцаким.

08.00 Новости.
08.15 «Земля любви». Сериал.
09.10 Смехопанорама Евгения Петросяна.
09.40 «Слабое звено». Игровое шоу.
10.35 Смак.
10.50 Библиотечка.
11.00 Новости (с субтитрами).
15.00 «Убойная сила-2. Миссия выполнена-1».
16.00 Большая стирка.
17.00 Вечерние новости.
17.30 Розы для Елены Бережной. Фигурное катание. Чемпионат мира. Спортивные пары. Произвольная программа. Передача из Японии.
18.10
19.00 «Народ против». Телеигра.
20.00 Время.
20.35 «Убойная сила-2. Миссия выполнена-2».
21.40 Э.Радзинский. «В России все секрет... и ничего не тайна!» «Роковые минуты истории». Фильм 4-й.
22.30 Ночное «Время».
23.00 Русский экстрим.
23.30 Ночная смена.

07.00, 08.00, 10.00, 16.00, 19.00 Вести.
07.10, 09.50 Дежурная часть.
07.15 Москва - Минск.
07.30, 16.20 Дорожный патруль.
07.40 Пролог.
08.10 «Селеста, всегда Селеста». Сериал (Аргентина).
08.45 Семейные новости.
08.50 Экспертиза РТР. Дайджест.
09.00 Малкольм Макдауэлл в телесериале «Остров фантазий» (США).
10.20 «Санта-Барбара». Сериал (США).
16.30 Афиша.
16.40 Экспертиза РТР.
16.50 Виктория Корхина, Ирина Мазуркевич, Евгений Сидичин и Анатолий Равикович в телесериале «В зеркале Венеры».
17.50 «Комиссар Рекс». Сериал (Австрия - Германия).
18.50 Спокойной ночи, малыши!
19.35, 22.20 Местное время. Вести - Москва.
19.55 Премьера. Галина Польских, Ольга Арнтгольц, Вадим Андреев и Ирина Сенотова в телесериале

«Трое против всех».
20.55 Вечерний сеанс. К Дню уголовного полиции. Анатолий Лобокский, Лариса Удовиченко, Борис Щербаков и Ольга Кабо в телесериале Всеволода Шиловского «Люди и тени».
22.00 Вести - Подробности.
22.30 Клуб сенаторов.
23.15 Последний сеанс. Эммануил Виторган, Клара Лучко и Всеволод Сафонов в детективе «ЛАРЕЦ МАРИИ МЕДИЦИ». 1980 г.

15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.
15.30 Сериал К.Лучко и М.Волонтир в фильме «ЦЫГАН». 1-я серия.
16.40 Алчность.
17.35 Криминал.
18.30 Герой дня.
18.50 Сериал «Гражданин начальник». 7-я серия.
19.55 Сериал «Дальнобойщики». 13-я серия.
21.35 Футбол. Лига чемпионов. «Ювентус» (Турин, Италия) - «Арсенал» (Лондон, Англия). Прямая трансляция.
23.40 Гордон.
01.00 Дневник Лиги чемпионов.

09.15 Ток-шоу «Наобум». Виктор Сухоруков.
09.40, 16.35 «Сила врачевания». Документальный фильм (Великобритания).
10.45 «Камера-обскура». Авторская программа К.Шахназарова.
11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.
11.45 Вместе с Фадеем.
12.00 «Зарядка для хвоста», «Храбрый король». Мультфильмы.
12.15 Чем живет Россия.
12.30 «Блистательный Санкт-Петербург». Авторская программа А.Белинского. «Оперетте посвящается».
13.00 «ГАРАЖ». Художественный фильм («Мосфильм», 1979). Режиссер Э.Рязанов.
14.35 А.П.Чехов. «Нахлебники». Читает Андрей Попов.
15.10 Кино - детям. «Грозные камни». Сериал (Австралия, 1999).
15.35 «Мурзилка на спутнике», «Горшок каши». Мультфильмы.
16.05 «Ноу-хау». Тележурнал.
17.50 «Кто мы?» «Казнить нельзя помиловать». Передача 2-я.
18.15 «Страсти по-итальянски». Сериал (Италия, 1999). Режиссер Т.Шерман, А.Кан.
19.10 Вечерняя сказка.
19.20 Премьера авторской программы А.Васильева «Дуновение века». Фильм 4-й.
20.00 «Отечество и судьбы». Уваровы.
20.40 «КО МНЕ, МУХТАР!» Художественный фильм («Мосфильм», 1964). Режиссер С.Туманов.
22.00 «Старый патефон». Леонид Утесов.
22.30 Прогулки по Бродвею.

06.00, 16.30 «Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры». Сериал.
06.30, 16.05 «Мир Бобби». Мультитипикационный сериал.
07.00, 15.40 «Железный человек». Мультитипикационный сериал.
07.30, 02.00 «М1». Музыкальная программа.
07.40, 22.50 «Виртуальный мир».
07.50, 18.45 Премьер-парад «Столичный».
07.55 «Завтрак с Ликой».
08.00, 18.50 «Тема дня».
08.15 Кино: Гэри Бьюзи в боевике «ЦЕПЬ».
10.30, 18.00 Спортивные новости.
10.45, 18.15 Новости СНГ.
11.00 «Канал истории»: «Астрология: звездные тайны». Док. фильм.
12.00, 15.00, 19.00, 23.00 «24 часа».
12.15 «Очевидец».
12.45 «Секретные материалы». Сериал.
13.45, 21.40 «Остановка по требованию - 2». Сериал.
15.15 «Питер Пен». Мультитипикационный сериал.
16.55 «Чертенко». Теленовелла.
18.30 «Фильм, фильм, фильм...» Детский экран. «Добрый вечер, малыши...».
19.15 Марк Хэмилл в фантастическом боевике «БЕГЛЕЦ ВО ВРЕМЕНИ».
23.15 «Иллюзион»: Кларк Гэйбл, Мирна Лой, Спенсер Трейси в мелодраме «ЛЕТЧИКИ-ИСПЫТАТЕЛЬ».

ЧЕТВЕРГ

06.00	Новости.
06.10	Доброе утро, Беларусь!
07.00	Новости.
07.10	Доброе утро, Беларусь!
08.00	Новости.
08.10	Доброе утро, Беларусь!
09.00	Новости.
09.15	«Сыщики». Сериал.
10.10	Телевитамин.
10.35	«Приключения Шерли Холмс». Сериал для детей (Канада).
11.00	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).
12.00	Новости.
12.20	Добрый день, Беларусь!
13.00	«ПОДРОСТЕК». Худ. фильм («Мосфильм»). 4-я серия.
14.15	Док.сериал «Сокровища мировой культуры».
14.30	Иснась. Духовная программа.
15.00	Новости.
15.20	«Денни, расскажи мне историю». Док.сериал (Международный французский канал).
15.30	«Маленькие изобретения». Мультсериал (Международный французский канал). 3-я серия.
15.40	«Приключения Шерли Холмс». Сериал для детей (Канада).
16.10	«Пять чудес».
16.20	«5 x 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников.
17.00	«Сыщики». Сериал (Россия).
18.00	Новости.
18.20	Зона Икс.
18.35	Мелодрама режиссера Ж.-А.Англа «ТОНКА».
20.25	«Наше наследие». Гольшанский дворец.
20.40	Кольбельная.
21.00	Панорама. Информационный канал.
21.50	«Семейные узы». Сериал (Бразилия).
22.40	Спорт-кьюбер.
22.50	Сериал «VIP» (США).
23.40	Новости.
23.55	Королевская охота.

08.00	Новости.
08.15	Жди меня.
09.15	Русский экстрим.
09.40	«Народ против». Телеигра.
10.35	Смак.
11.00	Библиономи.
11.50	Новости (с субтитрами).
15.00	«Убойная сила-2. Миссия выполнена-2».
16.00	Большая стирка.
17.00	Вечерние новости.
17.30	Юмористическая программа «Сами с усами».
18.00	«Земля любви». Сериал.
19.00	«Слабое звено». Игровое шоу.
20.00	Время.
20.35	«Убойная сила-2. Миссия выполнена-3» (заключительная серия).
21.40	Человек и закон.
22.30	Новости «Время».
23.00	Армен Джигарханян в программе «Сати».
23.30	Ночная смена.

08.00, 10.00, 16.00, 19.00	Вести.
08.10	«Селеста, всегда Селеста». Сериал (Аргентина).
08.45	Семейные новости.
08.50	Экспертиза РТР. Дайджест.
09.00	Фигурное катание. Чемпионат мира. Оригинальный танец. Трансляция из Нагано.
09.50	Дежурная часть.
10.20	«Санта-Барбара». Сериал.
16.20	Дорожный патруль.
16.30	Афиша.
16.40	Экспертиза РТР.
16.50	Виктория Корхина, Ирина Мазауревич, Евгений Сидихин и Анатолий Равикович в телесериале «В зеркале Венеры».
17.50	«Комиссар Рекс». Сериал.
18.50	Спокойной ночи, малыши!
19.35, 22.20	Местное время. Вести - Москва.
19.55	Премьера. Галина Польских, Ольга Антонюц, Вадим Андреев и Ирина Сенотова в телесериале «Трое против вех».
20.55	Вечерний сезон. К Дню уголовного полиции. Анатолий Лободкин, Лариса Удовиченко, Борис Щербаков и Ольга Кабо в телесериале Всеволода Шиловского «Люди и тени».
22.00	Вести - Подборки.
22.30	Фигурное катание. Чемпионат мира. Мужчины. Произвольная программа. Трансляция из Нагано.
00.20	«Панорама кино» с Валерием Тодоровским.
01.05	Горячая десятка.

15 сакавіка 2002 году

Т Е Л Е Н А В И Г А Т О Р

5

21 МАРТА

07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.00 Сегодня.

07.10, 07.35 Утро на НТВ.

07.50 Серіал «Гражданин начальник». 7-я серия.

09.25 Серіал «Дальнобойщики». 13-я серия.

10.20 Квартальный вопрос.

11.20 Наше кино. Н.Андрейченко, Н.Бурляев, И.Чурикова и З.Гердт в фильме П.Тодоровского «**ВОЕННО-ПОЛЕВОЙ РОМАН**».

13.20 Ток-шоу «Принцип Домини».

14.40, 17.35 Криминал.

15.30 Серіал «Цыган». 2-я серия.

16.45 Вниманию. Розыск!

18.30 Герой дня.

18.50 Серіал «Гражданин начальник». 8-я серия.

19.55 Серіал «Дальнобойщики». 14-я серия.

21.55 Совершенно секретно. Информация с размышлениями.

23.25 Гордон.

09.15 Прогнозы по Бродвею.

09.40, 16.35 «Одиссея Александра Вертинского». Документальный фильм. Режиссер О.Ершова. Фильм 1-й. «Отечество и судьбы». Уваровы.

10.45 «Маленькие изобретения». Мультсериал (Международный французский канал). 4-я серия.

11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.

11.45 Вместе с Фадеем.

12.00 «Великое закрытие». Мультфильм.

12.15 Чем живет Россия.

12.30 Вспоминай Уланову.

13.30 «**К ЧЕРНОМУ МОРИЮ**». Художественный фильм («Мосфильм», 1957). Режиссер А.Тутышкин.

14.45 Архитектурная галерея.

15.10 Кино - детям. «Грозные камни». Серіал (Австралия, 1999).

15.35 «Приключения Мурзилки». «Он попался!» Мультфильм.

16.05 «Странствия музыканта». Ведущий С.Владимирский. «Пятое измерение». Авторская программа И.Антоновой.

17.50 «Стрелы по-итальянски». Серіал (Италия, 1999). Режиссер Т.Шерман, А.Кан. Вечерняя сказка.

19.10 Премьера авторской программы А.Васильева «Дуновение века». Фильм 5-й. «Эпизоды». Евгений Гришковец.

20.00 «**ЖИЗНЬ БЫСТРОТЕЧНА**», «**КОНТРАКТ**». Короткометражные художественные фильмы (США, 1997).

21.35 «Культурная революция». «Шедевр может создать только мужчина». Программа М.Швыдкого.

22.30 «Джаз-оффенсия». Ведущий И.Бутман.

СТВ

06.00, 16.30 «Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры». Серіал.

06.30, 16.05 «Мир Бобби». Мультипликационный серіал.

07.00, 15.40 «Железный человек». Мультипликационный серіал.

07.30, 01.40 «М1». Музыкальная программа.

07.40, 22.50 «Виртуальный мир».

07.50, 18.45 Премьер-парад «Столичный».

07.55 «Добро пожаловать».

08.00, 18.50 «Тема дня».

08.15 Кино: Марк Хэмилл в фантастическом боевике «**БЕГЛЕЦ ВО ВРЕМЕНИ**».

10.30, 18.00 Спортивные новости.

10.45, 18.15 Новости СНГ.

11.00 «Канал истории»: «Росвелл: разгадка тайны». Док. фильм.

12.00, 15.00, 19.00, 23.00 «24 часа».

12.15 «Вовочка». Комедийный серіал.

12.50 «Загадочный мир». Серіал.

13.50 «Остановка по требованию - 2». Серіал.

15.15 «Питер Пен». Мультипликационный серіал.

16.55 «Чертенюк». Теленовелла.

18.30 «Экзотика».

19.15 Детский экран. «Добрый вечер, малыши...».

19.30 Кино: С.Быстрицкий в военном-приключенческом фильме «**ОХОТА НА ЕДИНОРОГА**».

21.20 «Остановка по требованию - 2». Серіал.

22.30 «Арт-экспресс». Культурная жизнь столицы.

23.15 «Иллюзионы». Дженнифер Джонс в драме «**МАДАМ БОВАРИ**».

ПЯТНИЦА • 22 МАРТА

06.00 Новости.

06.10 Доброе утро, Беларусь!

07.00 Новости.

07.10 Доброе утро, Беларусь!

08.00 Новости.

08.10 Доброе утро, Беларусь!

09.00 Новости.

09.15 «Сыщики». Серіал.

10.10 Сад мечты. Передача для дачников.

10.35 «Приключения Шерли Холмса». Серіал для детей (Канада).

11.00 «Семейные узы». Серіал (Бразилия).

12.00 Новости.

12.20 Доброе утро, Беларусь!

13.10 К 70-летию Национального академического драматического театра им. М. Горького. «Ужин». Спектакль по пьесе Ж.-К.Брисвиля (1995 г.)

15.00 Новости.

15.20 «Дени, расскажи мне историю». Док.серіал (Международный французский канал).

15.30 «Маленькие изобретения». Мультсериал (Международный французский канал). 4-я серия.

15.40 «Приключения Шерли Холмса». Серіал для детей (Канада).

16.10 «Пять чудес».

16.20 «5 х 5». Информационно-развлекательная программа для старшеклассников. «Сыщики». Серіал.

17.00 Новости.

18.00 Новости.

18.20 Зона Икс.

18.35 Парламентский вестник.

19.00 В.Проскурин и О.Фомин в психологическом детективе «**УБИТЬ ЛИЦЕДЕЯ**» («Беларусьфильм»).

20.20 Союзное вече.

20.40 Колыбельная.

21.00 Панорама. Информационный канал.

21.50 «Семейные узы». Серіал (Бразилия).

22.40 Спорт-курьер.

22.55 Детективный серіал «Комиссар Шимански» (Германия).

00.20 Новости.

00.40 Белорусская двадцатка.

08.00 Новости.

08.15 «Земля любви». Серіал.

09.10 Юмористическая программа «Сами с усами».

09.40 «Слабое звено». Игровое шоу.

10.35 Библиомания.

11.00 Новости (с субтитрами).

15.00 «Убойная сила-2. Миссия выполнима-3».

16.00 Большая стирка.

17.00 Вечерние новости.

17.25 Документальный детектив. «По следу Солоника». Дело 2002 года.

18.00 Фигурное катание. Чемпионат мира. Женщины. Короткая программа. Передача из Японии.

19.00 Поле чудес.

20.00 Время.

20.35 Что? Где? Когда?

21.45 Серіал «Секретные материалы» («X-Files»).

22.40 «Другое время». Программа Михаила Леонтьева.

23.25 «Оскар» за лучший фильм. Авторская комедия «**ТОМ ДЖОНС**».

08.00, 10.00, 16.00, 19.00 Вести.

08.10 «Селеста, всегда Селеста». Серіал (Аргентина).

08.45 Семейные новости.

08.50 Экспертиза РТР. Дайджест.

09.00 Новая «Старая квартира».

09.50 Дежурная часть.

10.20 «Санта-Барбара». Серіал.

16.20 Дорожный патруль.

16.30 Афиша.

16.40 Экспертиза РТР.

16.50 Футбол. Чемпионат России. «Спартак» (Москва) - «Локомотив» (Москва). Прямая трансляция со стадиона «Лужники». 1-й тайм. Спокойной ночи, малыши! Футбол. Чемпионат России. «Спартак» (Москва) - «Локомотив» (Москва). Прямая трансляция со стадиона «Лужники». 2-й тайм. Местное время. Вести - Москва.

19.55 Вечерний сеанс. Ирина Розанова, Игорь Схляр, Сергей Никоненко и Татьяна Догилева в фильме Аллы Суриковой «**ДЕТИ ПОНЕДЕЛЬНИКА**». 1997 г.

21.55 Фигурное катание. Чемпионат мира. Танцы. Произвольная программа. Трансляция из Нагано.

23.45 Последний сеанс. Остро-

сюжетный фильм «**АКУЛЫ-2**» (США). 1990 г.

07.00, 07.30, 09.00, 11.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00 Сегодня.

07.10, 07.35 Утро на НТВ.

07.50 Серіал «Гражданин начальник». 8-я серия.

09.25 Серіал «Дальнобойщики». 14-я серия.

10.25 Путешествия натуралиста. Наше кино. И.Дмитриев и Н.Медведева в комедии «**ЗА ВИТРИНОЙ УНИВЕРСАГА**».

11.20 «Продолжение следует...» с Юлией Миньшовой.

13.25 «Профессия - репортер». Игорь Воеводин. «Ошупью в полдень».

15.45 Наше кино. С.Колтаков и Л.Филатов в детективе «**СОУЧАСТНИКИ**».

17.40 Криминал.

18.35 Свобода слова.

20.10 Криминальная Россия. Мир кино. Х.Грант и Д.Хэман в остросюжетном фильме «**КРАЙНИЕ МЕРЫ**» (США).

00.10 Кома.

09.10 «Партитуры не горят». Авторская программа А.Варгафтика.

09.40, 16.30 «Одиссея Александра Вертинского». Документальный фильм. Режиссер О.Ершова. Фильм 2-й.

10.45 «Цитаты из жизни». Александр Арчаков.

11.30, 15.00, 17.30, 23.00 Новости культуры.

11.45 Вместе с Фадеем.

12.00 «Старая пластинка». Мультфильм.

12.15 Чем живет Россия.

12.30 Культура вне границ.

13.00 «**ЧУДАК ИЗ ПЯТОГО Б**». Художественный фильм (К/ст. им. М.Горького, 1972). Режиссер И.Фрез.

14.25 «Машенька и медведь». Мультфильм.

14.45 Власть факта.

15.10 Кино - детям. «Грозные камни». Серіал (Австралия, 1999).

15.35 «Футбольные звезды». Мультфильм.

16.00 Сенсация. Сенсация? Сенсация... «Кто там...» Авторская программа В.Верника.

18.15 «Стрелы по-итальянски». Серіал (Италия, 1999). Режиссер Т.Шерман, А.Кан. Вечерняя сказка.

19.30 Премьера авторской программы А.Васильева «Дуновение века». Фильм 6-й. «Царская ложа».

20.15 «**ОПАЛЕННЫЕ СТРАСТЫ**». Художественный фильм (Мексика, 1992). Режиссер А.Арау.

22.45 1001 рассказ о кино.

СТВ

06.00, 16.30 «Пауэр рейнджеры, или Могучие рейнджеры». Серіал.

06.30, 16.05 «Мир Бобби». Мультипликационный серіал.

07.00, 15.40 «Железный человек». Мультипликационный серіал.

07.30, 02.00 «М1». Музыкальная программа.

07.40, 23.25 «Виртуальный мир».

07.50, 18.45 Премьер-парад «Столичный».

07.55 «Завтрак с Ликой».

08.00, 18.50 «Тема дня».

08.15 Кино: С.Быстрицкий в военном-приключенческом фильме «**ОХОТА НА ЕДИНОРОГА**».

10.10 «1/52». Спортивное обозрение.

10.30, 18.00 Спортивные новости.

10.45, 23.35 «Автопанорама».

11.00 «Канал истории»: «Изгоняющие дьявола». Док. фильм.

12.00, 15.00, 19.00, 23.10 «24 часа».

12.15 «Агентство». Комедийный серіал.

12.50 «Зона тьмы». Серіал.

13.50, 22.00 «Остановка по требованию - 2». Серіал.

15.15 «Питер Пен». Мультипликационный серіал.

16.55 «Чертенюк». Теленовелла.

18.15 Новости СНГ.

18.30 «Музыка на СТБ».

19.15 Детский экран. «Добрый вечер, малыши...».

19.30 Кино: Чоу Юньфат и Марк Уолберг в полицейском боевике «**КОРРУПЦИОНЕР**».

23.50 «Фильм, фильм, фильм...».

00.10 Кино: три новеллы Франсуа Озона «**МАЛЕНЬКАЯ СМЕРТЬ**».

СУББОТА • 23 МАРТА

07.00 Новости.

07.10 Серіал «Ключ к полям». 3-я серия.

08.05 Познавательный серіал «Пятое измерение».

08.30 Иснась. Духовная программа.

09.00 Новости.

09.10 Экран индийского кино. «**Я ЖИВУ В ТВОЕМ СЕРДЦЕ**».

12.10 Сад мечты. Передача для дачников.

12.35 Королевская охота.

13.05 Здоровье. Тележурнал.

13.35 Серіал «Идеальная пара».

14.30 «Владомирские». Док. фильм об актерской династии («Белвудцентр»).

15.00 Новости.

15.20 Детективный серіал «Комиссар Шимански».

16.50 Белорусская двадцатка.

17.15 «Пять чудес».

17.45 Волшебная шкатулка «Союзмультфильм».

18.15 Видеофильм «Деловые люди».

18.35 Из достоверных источников.

19.00 Новости.

19.20 КВН. 1/8 финала Евровлиги.

21.00 Панорама недели.

21.50 Спорт-курьер.

22.00 «На перекрестках Европы». Телефестиваль белорусской песни.

22.50 Мистический триллер «**ИДУЩИЙ В ОГНЕ**».

00.25 Серіал «Королева мечей».

01.10 Док.серіал «Пары и дуэты». 1-я серия.

07.00 Новости.

07.15 КОАП.

07.40 Следствие ведет Колобков.

08.00 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.

08.15 Игрой, гармонь любимая!

08.50 Библиомания.

09.00, 14.00 Новости (с субтитрами).

09.10 Смехопанорама Евгения Петросяна.

09.45 Смак.

10.05 Документальный детектив. «По следу Солоника». Дело 2002 года.

10.30 В мире животных.

11.10 Здоровье.

11.50 Телесеть Россия - Украина.

13.30 Дисней-клуб. «Микки Маус и его друзья».

14.15 Т.Пельтцер, А.Папанов, Е.Весник в комедии «**ЯБЛОКО РАЗДОРА**».

16.05, 17.20 Фигурное катание. Чемпионат мира. Женщины. Произвольная программа. Передача из Японии.

17.00 Вечерние новости.

18.15 «Шутка за шуткой». Юмористическая программа.

19.00 «Кто хочет стать миллионером?» Телеигра.

20.00 Время.

20.30 «Оскар» за лучший фильм. Мал Гибсон в боевике «**ХРАБРОЕ СЕРДЦЕ**».

23.40 Фантастический триллер «**ПОГОНЯ ЗА СМЕРТЬЮ**».

СТВ

05.55 Диалоги о рыбалке.

06.25 Приключенческий серіал «Повелитель зверей» (Канада - США).

07.15, 01.03 Прогноз погоды.

07.20 Папа, мама, я - спортивная семья.

08.05 «Телепузики». Программа для детей.

08.30 Золотой ключ.

08.50 Здоровье и жизнь.

09.20 Почта РТР.

09.50 «Сто к одному». Телеигра.

10.40 Серіал «Меджи».

11.40 Еще раз о художественной гимнастике.

13.00, 19.00 Вести.

13.20 И.Муравьева, Т.Васильева, Л.Куравлев, М.Кокшенов, А.Абдулов и А.Ширвиндт в комедии «**САМАЯ ОБАЯТЕЛЬНАЯ И ПРИВЛЕКАТЕЛЬНАЯ**». 1985 г.

15.00 Футбол. Чемпионат России. «Динамо» (Москва) - ЦСКА. Прямая трансляция со стадиона «Динамо».

17.00 Моя семья.

17.55 Анонса.

19.25 Зеркало.

20.00 А.Цекало, Ю.Стоянов, В.Гаркалин и В.Ильин в комедии Т.Кеосаяна «**ЛАНДЫШ СЕРЕБРЯСТЫЙ**».

21.55 С.Баталов, А.Ильин, Л.Удовиченко, А.Панин и В.Ракос в фильме «**АРТИСТ И МАСТЕР ИЗОБРАЖЕНИЯ**».

00.20 «И дольше века...» Документально-публицистическая программа Владимира Молчанова. Николай Амосов.

07.00, 09.00, 11.00, 15.00, 18.00 Сегодня.

07.15 Программа для детей «Улица Сезам».

07.40 Мир приключений. Серіал «Зеркало, зеркало». 17-я и 18-я серии (Австралия). Без рецепта.

08.25 Криминал. «Чистосердечное признание».

09.15 «Женский взгляд» Оксаны Пушкиной.

10.20 Квартальный вопрос.

11.20 А.Миронов, А.Яковлева, М.Боярский, О.Табакос и Н.Караченцов в комедии «**ЧЕЛОВЕК С БУЛЬВАРА КАПУЦИНОВ**».

13.25 Путешествия натуралиста. Своя игра.

14.05 «Профессия - репортер». Михаил Крикученко. «История забытого Острова».

15.25 «Продолжение следует...» с Юлией Миньшовой.

16.55 Шоу Елены Степаненко.

18.40 Профессия - репортер. Серіал. М.Пореченков в боевике «Агент национальной безопасности-III». 10-я серия. «Клятва Гиппократ».

19.20 Д.Чан и Ю.Петров в комедийном боевике «**ПЕРВЫЙ УДАР**» (США).

22.15 Все сразу!

22.45 Серіал «Звездные врата-II» (США). 1-я серия.

23.45 Т.Рот и М.Авиталь в фильме М.Ди Джакомо «**ЗВЕРИ**» (США).

СТВ

09.10 «Дикие животные». «Твердая, как камень».

09.35 «Краса неаглядная». Мультфильм.

10.15 Бабушкины рецепты.

10.30 Улы манежа.

11.00 ГЭГ.

11.15 Графоман.

11.40 «Золотой пьедестал». Юрий Власов.

12.05 «ДЕЛО № 306». Худ. фильм.

13.30, 21.45 Новости культуры.

13.45 «Время музыки». Тележурнал.

14.10 «Кот в сапогах». Мультфильм.

14.35 «Призраки замков Ирландии». Документальный фильм.

15.30 Р.Гринберг. «Жизнь под водой». Фильм-спектакль.

16.30 «Вокзал мечты». Авторская программа Ю.Башмита.

17.00 «Неистовая Земля». Серіал (Австралия - Франция, 1998). 3-я серия.

18.00 «Сферы».

18.35 «Орда народа». Авторская программа В.Оренова.

19.30 «В нашем доме». Тихон Хренников.

20.15 «ПАРМСКАЯ ОБИТЕЛЬ». Худ.фильм (Франция - Италия, 1946). Режиссер Кристиан-Жак. 1-я серия.

22.05 «ПАРМСКАЯ ОБИТЕЛЬ». Худ.фильм (Франция - Италия, 1946). Режиссер Кристиан-Жак. 2-я серия.

СТВ

06.15 «Канал истории»: «Росвелл: разгадка тайны». Док. фильм.

07.15 «В гостях у Тофика».

07.30 «Кот по имени Ик». Мультипликационный серіал.

08.00 «Хитклиф». Мультипликационный серіал.

08.30 «Мурашки». Серіал.

09.00 «Футурама». Мультипликационная серия.

10.00 «Баффи». Серіал.

11.00 «Экзотика».

11.15 «Ремонт».

11.30 «Автопанорама».

11.50 «Завтрак с Ликой».

12.15 «Мир спорта».

12.45 Кино: Л.Савельева, Н.Олянин, А.Збруев в фильме «**ШЕЛ ЧЕТВЕРТЫЙ ГОД ВОЙНЫ**».

14.45 «Очевидец».

15.15 «Вовочка». Комедийный серіал.

15.50 «Человек-паук». Мультипликационный серіал.

17.00 Премьер-парад «Столичный».

17.30 «Портрет в интерьере».

17.45 «Музыка на СТБ».

18.00 «Час пик» с Григорием Новиковым.

19.00 «Ее звали Никита». Серіал. Новый сезон.

20.00 Кино: П.Ришар в комедии «**НЕУДАЧНИК АЛЬФРЕД**».

22.10 Кино: Ч.Шин, М.Шин и М.Дахаскос в боевике «**ВОЙНА БЕЗ ПРАВИЛ**».

00.15 Ночной музыкальный канал.

01.15 «М1». Музыкальная программа.

ВОСКРЕСЕНЬЕ • 24 МАРТА

07.00 Новости.

07.10 Серіал «Ключ к полям». 4-я серия.

08.05 «Агромир». Информационно-аналитическая программа.

08.30 Арсенал. Программа об армии.

09.00 Новости.

09.10 Мультфильм.

09.40 Фильм - сказка. «**КАЛОШИ СЧАСТЬЯ**» (Чехословакия-Германия-Италия).

11.10 «Всё нормально, мама!» Развлекательная программа.

11.50 Телевитамины.

12.15 Серіал «Королева мечей».

13.00 «Судьба человека». Янина Лавринович.

13.25 «Пой, душа!» Праздник Сороки (зов весны) в селах Лиозненского района.

13.50 «Молодая Беларусь». Семейно-спортивные соревнования.

14.30 «Наше наследие». Голландский дворец.

14.45 «И другие официальные лица».

15.00 Новости.

15.20 Мир и мы.

15.40 Дж.Ли Кертинс в семейной комедии «**ДОМАШНИЙ АРЕСТ**» (США).

17.30 Криминальное досье.

18.00 «Встреча в Троицком» с Александром Домарацким.

18.30 «Время местное». Репортажи из провинции.

18.55 Планета «АРТ».

19.25 Телебарометр. Прогноз погоды.

19.45 Энциклопедия белорусского спорта. Воляная борьба. Панорама аналитическая.

20.00 Спорт-курьер.

20.40 Н.Румянцев в комедии «**КОРОЛЕВА БЕНЗОКОЛОНКИ**».

20.50 «Звезды Берлинского кинофестиваля в программе «Новая коллекция».

22.35 Серіал «Жюли Леско».

00.00 Док.серіал «Пары и дуэты». 2-я серия.

07.00 Новости.

07.10 Армейский магазин.

07.40 Дисней-клуб. «Детеныши джунглей».

08.05 Утренняя звезда.

08.50 Библиомания.

09.00, 14.00 Новости (с субтитрами).

09.10 «Непутевые заметки» с Дм.Крыловым.

09.30 Пока все дома.

10.10 КВН-2002.

12.15 Юмористическая программа «Сами с усами».

12.50 Умницы и умники.

13.15 Сокровища Кремля.

13.30 Дисней-клуб. «Микки Маус и его друзья».

14.15 Луи де Фюнес воспитывает сына в комедии «**БОЛЬШИЕ КАНИКУЛЫ**».

15.55 Живая природа. «Прогнозы с чудовищами», «Абсолютные убийцы».

17.00 Вечерние новости.

17.20 Красиво плывут в комедии «**ПОЛОСАТЫЙ РЕЙС**».

19.05 Фигурное катание. Чемпионат мира. Показательные выступления. Передача из Японии.

21.30 Времена.

22.45 «Оскар» за лучший фильм. Комедия «**ЗВУКИ МУЗЫКИ**». 1-я и 2-я серии.

05.20 Н.Селезнева, О.Попов, Р.Зеленая, Т.Пельтцер и Е.Лебедев в фильме-сказке «**ПРИКЛЮЧЕНИЯ ЖЕЛТОГО ЧЕМОДАНИКА**».

06.35, 01.45 Прогноз погоды.

06.40 Папа, мама, я - спортивная семья.

07.25 «Телепузики». Программа для детей.

07.50 Русское лото.

08.40 Всероссийская лотерея «ТВ Бинго шоу».

09.20 Доброе утро, страна.

09.55

Панкіская цяснiна

Пра развіццё палітычнай і эканамічнай сітуацыі ў Грузіі, а таксама аб планах Грузіі, Расіі і ЗША што да падзеяў у Панкіскай цяснiне мы ведаем збольшага з паведамленняў расійскіх СМІ. І часта гэта супярэчлівая інфармацыя.

Пра тое, што адбываецца ў Грузіі, мне ўдалося пагаварыць з дырэктарам Інстытуту праблем уцекачоў і меншасцяў Малхазам Чэміям пасля Маскоўскай сустрэчы Рабочай групы няўрадавых арганізацыяў краін СНД па прадукцённай і ўрэгуляванні канфліктаў Упярэджання вярхоўнага камісара ААН па справах уцекачоў. Рабочая група – сетка няўрадавых арганізацыяў, унікальная паводле колькасці прадстаўленых у ёй арганізацыяў і рэгіёнаў (Праваабарончы цэнтр «Вясна» – таксама яе ўдзельнік). Сфера інтарэсаў і ўплыву Рабочай групы ахоплівае тры галоўныя рэгіёны: Цэнтральную Азію, Каўказ і Заходнюю СНД. Натуральна, кожны з гэтых рэгіёнаў характарызуецца ўласнымі праблемамі.

Малхаз Чэмія – фізік, другая аддзяленне ў яго эканамічная. З 1988 году актыўна ўдзельнічаў у нацыянальным руху Грузіі. Быў старшынём першай выбарчай камісіі ў адным з раёнаў Тбілісі. Гэта было, калі выбіралі Звіяда Гамсахурдыю. «Але мы былі ў апазіцыі да яго», – кажа Малхаз Чэмія. Удзельнічаў у Грамадзянскай вайне, у Абхазскай і Паўднёва-афганскай войнах, быў у Афганістане ў 1983 годзе. Цяпер – дырэктар Інстытуту праблем уцекачоў і меншасцяў.

– У тэлевізійных рэпартажах з Грузіі мы бачым кватэры, якія апальваюцца жалезнымі печкамі-«буржуйкамі», і бойкі гандаль дровамі проста з легкавікоў. Усё гэта выглядае так прыкра...

– Гэта, вядома, не зусім так... Скажаць, што ў нас крайняя галеча і надзвычайнае становішча – будзе няпраўдаю. Хоць кажаць пра тое, што ў Грузіі квітнее эканоміка і бізнес, таксама будзе няправільна. Пра-

жыццёвы мінімум у нас лічыцца каля 60 даляраў. А мінімальная пенсія – 10 даляраў. Грошы ў нас называюцца «лары». Курс такі: 1 даляр раўняецца 2,25 лары. Зарплаты ў сярэднім каля 20 даляраў. Ясна, што выжыць і працыць на гэтую зарплату немагчыма. Або ёсць галеча, або квітнее карупцыя. А карупцыя ў нас на першым месцы. І нелегальныя даходы таксама. Што да расійскіх тэлеканалаў, то праз кабельнае тэлебачанне ў нас ідзе поўная перадача каналаў – і ОРТ, і РТР, і НТВ. А па дзяржаўным канале ў нас расійскія праграмы няма. Еўрапейскія няма таксама.

У працэсе глабалізацыі арыентацыя на прамое партнёрства з Захадам – гэта стратэгічны напрамак Грузіі. Але, шчыра кажучы, у Грузіі выдатна разумеюць, што Расія можа быць адным з найлепшых партнёраў – нават радыкальна і пражодне настроены грузінскі істэблішмент і просты народ шкадуюць аб тым, што Расія доўга і ўпарта рабіла ўсё, каб Грузія сышла з яе арбіты. Бо ўсё, што можна было ў Грузіі дэстабілізаваць, Расія дэстабілізавала. Хоць і сёння Грузію не называюць ворагам Расіі. Але Грузія выйшла з арбіты Расіі – гэта пэўна. І гэта выклікае раздражненне ў Расіі

(дакладней, у асобных палітыкаў), бо існуюць імперскія амбіцыі – што цераз Расію ўсё павінна праходзіць і ўсё павінна мець з ёю сувязь. Сёння прысутнасць натаўскіх войскаў у Грузіі вымяраецца адзінкамі, але заўтра іх прыбавіцца, і яны сур'ёзна атайбуюцца. І атайбуюцца не толькі ў Грузіі, але і ў Арменіі, хоць Арменія нібыта самы верны стратэгічны партнёр Расіі. Але ўплыў НАТО і Еўропы на Арменію будзе моцны. У Арменіі таксама ёсць сілы (напрыклад, кансерватыўная партыя Арменіі), якія заяўляюць: усе беды і праблемы ад таго, што Арменія мае прарасійскі напрамак. То бок і там ёсць партыі, якія настроены па-антырасійску.

– Што такое Панкіская цяснiна? Якія людзі там жывуць?

– Гэта каньён, які месціцца ад Тбілісі за 220 кіламетраў. Там жыве роднасны чачэнцам народ. І ў ім ёсць сваякі ў Чачні. Рэч у тым, што ўжо на самым пачатку расійскага пранікнення на Паўночны Каўказ горныя народы пачалі пераходзіць у Грузію. Гэта было зусім даўно – у 17-18 стагоддзі. Потым, у 19 стагоддзі, калі пачалася Каўказская вайна, шмат чачэнцаў перайшлі на Паўднёвы Каўказ. А потым гэтыя чачэнцы асімі-

ляваліся, хоць веры сваёй не страцілі – яны мусульмане. Але яны выдатна размаўляюць пагрузінску і адрозніваюць сябе ад паўночна-каўказскіх чачэнцаў, хоць і маюць сваякоў на Паўночным Каўказе. Вось дзякуючы гэтым гістарычным сувязям на сённяшні дзень у Панкіскай цяснiне знайшлі прытулак больш за 7 тысяч уцекачоў, бо там прынамсі нікога не забіваюць і гуманітарная дапамога ідзе. І на самым пачатку ваенных дзеянняў у Чачні параненыя баевікі таксама перайшлі ў цяснiну і спакойна пачалі там жыць. А потым пачалася інтэграцыя грузінскага і чачэнскага крыміналаў.

– А чаму цяпер расійскія журналісты і палітолагі шмат кажучы пра абвешчанае ўнутраных канфліктаў і магчымасць распаду Грузіі?

– Расійскія СМІ заўсёды як лакмус. Калі яны раздражненыя, гэта значыць, што ўсё ідзе нармальна, але толькі без Расіі... Якраз ад гэтага яны раздражненыя, гэта выклікае гнеў расійскіх палітыкаў, яны не могуць прымірыцца, што без іхняга кантролю ўсё гэта адбывалася.

Паліна СЕПЕНАНКА
паводле матэрыялаў
ПЦ «Вясна»

Нямецкая медыцына

У нямецкім горадзе Вуперталь здарыўся трагічны інцыдэнт. Пажылую нямецкую жанчыну адправілі яшчэ жывой у трупярню, дзе яна пазней памерла ад холаду. Пра гэта ў сераду паведаміла пракуратура гораду, перадае Reuters.

Пракуратура расследуе, чаму доктар аб'явіў 72-гадовую жанчыну мёртвай.

Інцыдэнт адбыўся ў сакавіку

ў адным з нямецкіх дамоў для састарэлых. Пенсіянерка, чьё імя не разгалошваецца, упала і страціла прытомнасць. Доктар сказаў, што жанчына памерла, і цела адправілі ў трупярню.

Аднак калі праз сем гадзін у цела рыхтавалі для пахавання, працаўнікі пахавальнай службы зразумелі, што смерць надыхла зусім нядаўна, паведаміў пракурор Ральф Маер.

NASA ўсталявала сувязь з «Піянерам-10»

Амерыканскаму касмічнаму агенцтву ўдалося пераадолець адлегласць у 11,8 млрд. км і выйсці на сувязь са сваёй станцыяй «Піянер-10», запушчанай у космас 30 гадоў назад. Як паведаміў кіраўнік праграмы палёту станцыі Лэры Лэшэр, сігнал на «Піянер-10» быў накіраваны з радыётэлескопу пад Лос-Анджэлесам, а адказ быў атрыманы праз 22 гадзіны і радыётэлескопам у Іспаніі.

«Піянер-10» быў запушчаны 2 сакавіка 1972 году. Меркавалася, што ён за 2 гады даяліць да Юпітэра і, правёўшы запла-наваны комплекс вымярэнняў, скончыць сваё існаванне. Але тэхнічныя характарыстыкі станцыі перавысілі ўсе спадзя-

ванні. Яна ляцела ўсё далей і далей у неспазнаныя глыбіні Сусвету. Цяпер станцыя рухаецца з хуткасцю 12 км/с у напрамку зоркі Альдэбаран у сузор'і Цяльца.

«Піянер-10» цалкам можа пераадолець праз два з лішнім мільёны гадоў рэшту адлегласці да Альдэбарана і будзе вандраваць па прасторах галактыкі Млечны Шлях мільярды гадоў. Не выключана, што ён перажыве нават Зямлю, бо праз 5 млрд. гадоў, як мяркуюць навукоўцы, Сонца стане чырвоным гігантам і паглыне нашу планету. Так што станцыя выпадае місія неспісана.

ИТАР-ТАСС

«Казакоў» палічылі антысемітамі

«Казакамі» звалася спартыўная каманда аднаго з універсітэтаў штату Каліфорнія, размешчанага ў акрузе Сонома. Цягам 40 гадоў каліфарнійскія «Казакі» вялі бітвы на розных палях і пляцоўках, спрыяючы развіццю студэнцкага спорту. Аднак узнікла думка, што назва каманды выходзіць за рамкі «палітычнай карэктнасці». Як паведаміў кіраўнік спартыўнай кафедры Біл Фаска, «асобныя людзі і групы» ў універсітэце Сономы палічылі сябе абражанымі, бо злачынствы супраць габрэяў – нібыта неад'емная частка казацкай мінуўшчыны.

Знайшліся і тыя, хто выступіў за захаванне традыцыйнай назвы каманды, у тым ліку нашчадкі ўкраінскіх і расійскіх казакоў, што жывуць на амерыканскай зямлі. Але яны апынуліся ў меншынні. «У той час як частка нашай грамадскасці яшчэ б надалей карыстацца назвай «Казакі», – падкрэслівае ў афіцыйнай заяве адміністрацыі ВУНУ, – другая група прадстаўнікоў універсітэту, у тым ліку некаторыя выкладчыкі і выпускнікі, даўно лічыла казакоў непрымальнымі

сімвалам, улічваючы іх агрэсіўную мінуўшчыну».

Такім чынам, бальшыня галасоў «Казакі» перайменаваны ў нейтральных «Марскіх ваюкоў». Не спыніліся нават перад саліднымі выдаткамі, якія цягне за сабою такі крок. Паводле падлікаў універсітэту, на распрацоўку новай эмблемы каманды, закупку спартыўнай формы з новай сімволікай і іншыя неабходныя змены запатрабавана прыкладна 130 тыс. даляраў.

Перайменаванне спартыўных камандаў цяпер вельмі распаўсюджана ў універсітэтах і каледжах ЗША. Так, касуюцца назвы накіштат «чырванаскурых», недастаткова паважлівыя да карэннага насельніцтва Амерыкі. Гэтакаса «этычнае чыстка» ў спорце закранае назвы народаў, для гісторыі якіх нібыта характэрныя «жорсткія і гвалт». Праўда, і тут ёсць выключэнні. Пакуль не было чуваць, каб нехта памеўся паставіць пад забарону, напрыклад, «вікінгаў», хоць яны ў старажытнасці зрабілі нямала прыкрасцяў самым розным народам.

Юрый КІРЬЛ'ЯЧАНКА

Для Канады хопіць 11 ядравых боегалавак

Усяго 11 ядравых баегалавак спатрэбіцца, каб знішчыць Канаду – да такой прыкрай высновы прыйшлі амерыканскія эксперты з даследчай арганізацыі «Рада па ахове прыродных рэсурсаў».

Яны распрацавалі камп'ютэрную праграму, якая імітуе разбуральныя наступствы ядравых удараў па краінах свету. Праграма, на стварэнне якой спатрэбіліся два гады, прызначана для спецыялістаў у галіне абароны і для грамадскіх арганізацыяў, якія выступаюць за скарачэнне ўзбраенняў.

Згодна з віртуальным сцэнарыем, каб Канада спыніла існаванне як дзяржава, дастаткова нанесці ўдары па Атаве, Ванкуверы, Манрэалі, Таронта, Галіфаксе, Калгары і па ваенных базам 11 боегалаўкамі магутнасцю па 475 кілатонаў, заявіў адзін з распрацоўшчыкаў праг-

рамы – фізік Мэг'ю Мак-Кінзі.

Выкарыстоўваючы метад камп'ютэрнага мадэлявання, навукоўцы вызначылі, што знішчыць ЗША можна 124 ракетамі. У сваіх разліках яны зыходзілі з ацэнак дактрыны гарантаванага ўзаемнага ядравага знішчэння, згодна з якімі неабежана стратою для краіны прызнаецца гібель 25 працэнтаў насельніцтва і разбурэнне 50 працэнтаў прамысловасці. Зыходзячы з гэтага пастулату «халоднай вайны», навукоўцы падлічылі, што такія невялікія краіны, як Ірак ці Паўночную Карэю, можна знішчыць усяго 4 ракетамі. Каб зруйнаваць усе краіны НАТО, спатрэбіцца 300 боегалавак. З улікам тэрыторыі і колькасці насельніцтва, каб нанесці знішчальны ўдар па Кітаі, дастаткова 368 ядравых ракет.

Барыс ГРУШЫН

Інтэрнацыяналі антыглабалістаў

Ліпень 2001 году надойга запомніцца масавымі хваляваннямі ў Генуі. Іх наладзілі антыглабалісты, што з'ехаліся з усяго свету, каб сарваць сустрэчу «васьмёркі». Тады ў акцыях, паводле розных ацэнак, узялі ўдзел да 120 тысяч чалавек, адзін з іх загінуў, некалькі соцень былі параненыя, а горад пацярпеў шкоды на 45 млн. даляраў.

Падзеі 11 верасня прымусілі многіх антыглабалістаў кардынальна перамяніць свае погляды. Як Першая сусветная вайна ўнесла раскол у шэрагі еўрапейскай сацыял-дэмакратыі,

ператварыўшы інтэрнацыяналістаў у «нацыянал-абаронцаў», так і тэракты ў ЗША адварнулі шмат каго ад радыкальнага змагання з сусветным капіталізмам.

Для антыглабалістаў «вось зла» складаецца з такіх дзеячаў: віцэ-прэзідэнта ЗША Дзіка Чэйні асуджаюць за патуранне нафтавым манаполія, прэзідэнта Джорджа Буша – за скандал з кампаніяй Enron, а міністра абароны Дональда Рамсфелда вінавацяць у смерці 300 мірных афганцаў. (Фота: Tina Fineberg/AP)

Многіх, асабліва ў Еўропе, не задавальняе той факт, што ў аснове сусветных фінансаў ля-

жыць даляр і ўся сусветная эканоміка залежыць ад палітычнай і эканамічнай стабільнасці адной краіны, хай сабе нават такой магутнай, як ЗША. Неспакой пэсімістаў павялічыўся пасля абвалу амерыканскага фондавага рынку ў 2000 годзе.

І яшчэ довад, які высоўваюць шматлікія экалагічныя арганізацыі. У выніку глабалізацыі транснацыянальныя кампаніі выводзіць «экалагічна брудныя» вытворчасці ў бяднейшыя краіны, дзе прыродаахоўнага заканадаўства проста няма. Пра гэтым спажыванне ў развітых краінах расце па экspanенце, што прымусіла ўвесь час нарошчваць вытворчасць, а значыць, усё мацней забруджваць навакольнае асяроддзе.

Тэарэтыкі антыглабалізму не абмяжоўваюцца крытыкай цяперашняга стану рэчаў. Адно з асноўных эканамічных патрабаванняў шматлікіх арганізацыяў – паўсюдна ўвод падатку на валютаабменныя аперацыі ў памеры 0,1%, які атрымаў назву «падатак Тобіна» – ад імя аўтара ідэі, лаўрэата Нобелеўскай прэміі па эканоміцы 1981 году Джэймса Тобіна. Мізэрная на першы погляд стаўка знізіла б даходнасць спекуляцыйных аперацыяў з валютамі, што зменшыла б ваганні курсу. Акрамя таго, улічваючы, што сярэднядзённым абарот на рын-

ку абмену валютаў складае прыкладна 1,5 трлн. даляраў, гэты падатак дазваляў бы збіраць, па найсціплеішых ацэнках, звыш 350 млрд. даляраў у год, якія можна было б выдаткоўваць на правядзенне сацыяльных праграмаў у найбяднейшых краінах свету.

Галоўны недахоп гэтай ідэі палягае ў тым, што для яе ўвасаблення ў жыццё запатрабавана не толькі згода ўсіх развітых краін (лакальны ўвод «падатку Тобіна» прывядае проста да перамяшчэння дзелавой актыўнасці ў іншае месца), але і стварэнне гіганцкага наднацыянальнага бюракратычнага апарату, адказнага за збор і размеркаванне вялізных сродкаў. То бок антыглабалісцкая паводле сваёй задумкі акцыя непазбежна створыць пажыўную глебу для карупцыі і, магчыма, прывядзе да стварэння таго самага «сусветнага ўраду», якога так баяцца антыглабалісты.

Лепш прапрацавана канцэпцыя «ўстойлівага развіцця», якая прадугледжвае добраахвотнае абмежаванне патрэбаў у найбагацейшых краінах, коштам мадыфікацыі заканадаўства і падатковай палітыкі, дзеля выраўноўвання экалагічнай сітуацыі і скарачэння разрыву ў узроўні жыцця паміж развітымі і бяднейшымі краінамі. Ej.ru

15 сакавіка 2002 году

К Р А Й

7

Жыццё ў «бананавым каралеўстве»

Мы часта незадаволены гандлярамі. Гандляркі садавінай здаюцца іншым пакупнікам «бананавымі каралевамі». Карэспандэнтка НАШАЙ СВАБОДЫ пацікавілася гэтым «каралеўскім» жыццём.

Гандляры

Ходзіць шмат легендаў, што нібыта сярод гандляраў садавінай можна сустрэць былых актрыс ды беспрацоўных кандыдатак навук. Хлусня. Няма ніводнай. А вось жанчын з вышэйшай адукацыяй, напрыклад, настаўніц, інжынераў – хапае. Калі толькі пачынаўся «латочны бум», у гандляркі ішлі медычныя сёстры, інжынерны персанал, скарачаны на «Гарызонце», МАЗе і г. д. Гадоў восем таму ў «латочніцы» было не прабіцца: праца хоць і цяжкая, але прыбытковая. Аднак з кожным годам даходы гандляраў падалі. Цяпер сярод прапановаў аб працаўладкаванні самыя рэальныя тыя, у якіх запрашаюць гандляваць садавінай. У гэтых шэрагах засталіся толькі тыя, хто знайшоў тут сябе. Заробак гандляраў – пэўны адсотак ад выручкі, таму яны зацікаўлены прадаць болей. Дарэчы, жанчыны кажуць, што такі гандаль вельмі добра атрымліваецца ў мужчын, але іх чамусьці за прылаўкам няшмат.

У садавінным бізнесе задзейнічаны: уладальнік (звычайна – прыватны прадпрымальнік) і нанятая працаўніца – шафёр, гандляркі. У сярэднім адзін прадпрымальнік трымае 2–5 «кропак». Досыць часта гандаль садавінай бывае сямейным бізнесам. І, на думку жанчын, гэта добра, бо чалавек адчувае адказнасць перад сваімі блізкімі і таму працуе сумленна. Усе размовы пра «садавіную мафію» гандляркі адхіляюць.

Рэкету ўжо даўно няма!

Мае суразмоўніцы – адна з іх у «латочным» бізнесе ўжо восем год, іншыя – меней, – кажуць, што апошняга рэкеціра

Фота Ул. ШАПІЛА

бачылі прыкладна гадоў пяць таму назад. Калі і цяпер ёсць якія крымінальныя паборы, то пра гэта вядома толькі ўладальнікам. Але жанчыны ўпэўненыя, што рэкету ў нас ужо няма. Што да розных праверак з боку падатковых інспектараў, санітарнай службы і міліцыі, то яны не рэдкасць. Але калі сумленна працуеш, то нічога страшнага ў гэтым няма. Заўсю дакументацыя, акрамя накладной і сертыфіката, нясе адказнасць уладальніку. Гандлярка павінна рэалізоўваць садавіну па коштах, пазначаных у накладной, і атрымліваць тавар, які адпавядае сертыфікату якасці. Дарэчы, кожны пакупнік мае права пацікавіцца наяўнасцю гэтых дакументаў.

Раней і цяпер

Пачынаўся «латочны» гандаль, як і ўсе іншыя віды бізнесу, па-дзікунска. Галоўнае правіла было: ашукай пакупніка і дзяржаву. Прымаўка аб першым не зусім сумленна заробленым мільёне заставалася актуальнай. Але прайшоў час, і людзі гатовыя нават у нашых неспрыяльных для малага бізнесу ўмовах працаваць сумленна. Гандляркі кажуць, што цяпер амаль ніхто не робіць

разліку на абважванне пакупнікоў, продаж ніжэйшага гатунку па коштах вышэйшага. На думку жанчын, справа не ў тым, што нехта «нахапаўся» – такім ніколі не бывае досыць. І не ў тым, што цяперашняе заканадаўства на крывой казе не аб'едзе. Проста чалавек, які нешта здолее зарабіць, які хоць крыху абцяжараны маёмасцю, даражыць гэтым. Яму выгдна сумленна працаваць, каб лепей жыць і нікога не баяцца.

Пакупнікі

На думку маіх суразмоўніц, самыя лепшыя і, як яны казалі, надзейныя пакупнікі – пенсіянеры. Хоць і даволі складана – пяць разоў пераважаць і ўсе памацаюць. У кожнай гандляркі ёсць такія сталыя пакупнікі. Жанчыны ўжо нават ведаюць, калі ў іх пенсія, ведаюць імёны іхніх унукаў, для якіх стараюцца звычайна і купляюць садавіну. У дождж ці сцюжу гэтыя пакупнікі нават могуць прынесці кубачак гарбаты «сваёй» гандлярцы.

А вось на «новых беларусаў», як ні дзіўна, у жанчын няшмат спадзяванняў. Так, яны набываюць садавіну на латках і за адзін раз – шмат. Але сёння купіць тут, а заўтра – пойдучы у

супермаркет.

Даволі капрызнымі і прыдзірлівымі бываюць жанчыны сярэдняга веку і сярэдняга дадатку. Іх прынцып: я куплю, але папсую табе нервы. А самыя жahlівыя пакупнікі – мужчыны з характарам «старых дзевак». Увогуле, як кажуць гандляркі, ні ад узросту, ні ад сацыяльнага статусу нічога не залежыць, толькі ад характару кожнага пакупніка.

Лыжка дзёгцю

У кожнай прафесіі сустракаецца нейкі адсотак несумленных людзей. Ёсць яны і сярод гандляраў. У некага такі характар, нехта азлобіўся на жыццё. Гэта яны нас абважваюць, аблічваюць і абражаюць.

Пакупнікі таксама не святыя. Жанчыны кажуць, што пакуль існуе гандаль, будуць і красці. Вядома, што крадуць не толькі на вулічных латках, але і ў крамах, нават у самых дарагіх супермаркетах. Па назіраннях гандляраў садавінай, іх тавар звычайна крадуць не самыя бедныя людзі, проста сквапныя ці хобі ў іх такое. А пра тых, што крадуць агурок ці яблык на закуску, і казаць няма чаго. Дарэчы, уладальнікі бізнесу добра пра гэта ведаюць, і таму ў кош-

тах закладзены нейкія чвэрць адсотка менавіта на такі выпадак. Таму байка пра тое, што калі гандлярка не абважыць і не аблічыць, то сама пацерпіць страту з-за зладзеяў, прыдуманая несумленнымі гандлярамі для наіўных пакупнікоў.

Бытавыя праблемы

Працоўны дзень гандляркі садавінай пачынаецца звычайна а 9-10 гадзіне раніцы і заканчваецца а 18-19-й, улетку пазней. У апошнія гады з'явіліся палаткі, якія засланяюць гандляроў ад ветру, дажджу і снегу. Але гэта не вырашае бытавых праблем гандляроў. У іх няма перапынку на абед – жанчыны падсілкоўваюцца за прылаўкам. А ўжо, прабачце, наведзець прыбыральню – вялікая праблема. Добра, калі некалькі палаткаў стаяць побач, тады каляжанкі прыгледзяць за таварам. А калі адна палатка на вуліцы – тады ў ролі часовых ахоўнікаў палаткі выступаюць сталыя пакупнікі, што патрабуе ўзаемнага даверу.

Эпілог

З савецкіх часоў многія не любяць гандляроў проста за тое, што на самай апошняй прыступцы яны мелі доступ да размеркавання тавараў. Па старой звычцы многія не любяць іх і цяпер. Яшчэ прычына нелюбові – далёка не ўсе, што яны прадаюць, чалавек можа дазволіць сабе набыць. А яшчэ дзяржаўная палітыка такая, што прадпрымальны чалавек – гэта вораг, несумленны нехта. І трэба сказаць, што мае суразмоўцы ўсё гэта добра разумеюць. Іх вельмі непакоіць сітуацыя, што складаецца вакол камерцыйных кіёскаў. Жанчыны разумеюць, што можа прыйсці і іх чарга «ачысціць вуліцы». Аднаго не разумеюць: каму будзе лепш ад таго, што больш беспрацоўных і паменшыцца паступленне падаткаў у казну? І няўжо «простама чалавеку», ад імя якога прымаюцца «мудрыя» рашэнні, будзе зручна, калі ён не ўбачыць паліцыю дома кіёскаў і латкоў з садавінай?

Аксана ЯНОЎСКАЯ

Скарачэнні дакаціліся да сясцёр міласэрнасці

Рэспубліканскі бюджэт 2002 году не прадугледжвае фінансавання службы міласэрнасці Беларускага Чырвонага Крыжа (БЧК). Такім чынам, у найбліжэйшы час не выключаны масавыя скарачэнні сясцёр міласэрнасці са службы. Пра гэта БелаПАНу паведаміў старшыня Віцебскага абласнога камітэту БЧК Сяргей Іваню.

Паводле яго словаў, на пачатку 90-х гадоў праца сясцёр міласэрнасці фінансавалася за кошт Беларускага фонду міру, таварыства сяляных і міжнароднай федэрацыі Чырвонага Крыжа. З 1992 году фінансаванне поўнаасцю ўзяла на сябе міжнародная федэрацыя, а з 1997 году – рэспубліканскі бюджэт. Сёння ў Віцебскай абласной арганізацыі БЧК засталася 38 пасад сясцёр міласэрнасці замест ранейшых 135. На іх утрыманне трэба штогод выдзяляць 55 мільёнаў рублёў, якія сёлета ў бюджэце не прадугледжаны.

Між тым пра неабходнасць утрымліваць службу міласэрнасці кажуць наступныя лічбы: летась сёстры міласэрнасці Віцебскай абласной арганізацыі БЧК дапамагалі на даму 275 адзіночкім састарэлым людзям і інвалідам. Увогуле яны правялі больш чым 53 тысячы наведанняў, аказалі звыш 43 тысяч сацыяльна-бытавых паслуг, выканалі 421 тысяч медыцынскіх працэдур. Акрамя таго, сёстры міласэрнасці працуюць у васьмі цэнтрах медыка-сацыяльнай дапамогі Чырвонага Крыжа, якія дзеюць у Віцебскай вобласці. Летась у гэтых цэнтрах звярнуліся амаль 20 тысяч чалавек: каля 2 тысяч прайшлі тут прызначаныя дактарамі курсы медыцынскіх працэдур; астатнім была аказана сацыяльна-бытавая дапамога.

«Зараз мы звяртаемся ва ўсе выканкамы з просьбамі дапамагчы ва ўтрыманні сясцёр міласэрнасці, якія працуюць на іх тэрыторыі, – сказаў Сяргей Іваню. – Пытанне аб фінансаванні абласной арганізацыі ў цэлым «вісіць у паветры». У найбліжэйшы час штосьці павінна вырашыцца, але вырашана гэта будзе на ўзроўні Мінску». Пры гэтым, аднак, у кіраўніка абласнога камітэту Чырвонага Крыжа няма ўпэўненасці, што неабходныя сродкі будуць выдзелены.

Андрэй АЛЯКСАНДРАЎ

Нішто пад месяцам не вечнае

У Барысаве пра гэта дбае гарадское начальства

Барысаўская «вертыкаль» знайшла свой, арыгінальны спосаб падрыхтоўкі да святкавання 900-годдзя гэтага славаўнага беларускага горада. Часу засталася не так шмат, а на запланаваных улетку ўрачыстых мерапрыемствах чакаецца прысутнасць самога кіраўніка дзяржавы, а таксама замежных гасцей. Таму знакамітая прымаўка «няма чалавека – няма праблемы» ў Барысаве ператварылася ў «няма помніка – няма праблемы».

Першы крок барысаўскія «вертыкальшчыкі» зрабілі яшчэ на мінулым тыдні – па іх распараджэнні пад бульдозеры пайшоў помнік архітэктурны пачатку XX стагоддзя, які знаходзіўся па вуліцы III-га Інтэрнацыяналу ў гістарычнай частцы горада, г.зв. «Старым Горадзе». Гэты двухпавярховы дом з цэглы прастаяў бы і яшчэ сто гадоў. Але, на сваю бяду, ён патрабаваў капітальнага рамонту і,

самае галоўнае, рэстаўрацыі, на якую напярэдадні «грандыёзных» ўрачыстасцяў з магчымым удзелам прэзідэнта грошай у гарадскім бюджэце не было. Тады надзелены ўладай барысаўскія мужы знайшлі «простае» выйсце з гэтай, на першы погляд складанай, сітуацыі. Яны звярнуліся ў сталіцу і дамагліся прызнання помнікамі архітэктурны ў Барысаве толькі Уваскресенскага сабора другой паловы XIX ст., касцёла пачатку XIX ст. (самы стары будынак горада) і размешчанага непадалёк ад іх г.зв. «Казначэйскага дома». Прычым два першыя будынкі знаходзяцца на балансе прыватнай і каталіцкай цэркваў. Усе ж астатнія архітэктурныя творы нашых продкаў канца XIX – пачатку XX стст., на якіх зусім нядаўна яшчэ красаваліся шыльды «Ахоўваецца дзяржавай!», было вырашана пусціць пад бульдозер, спаслаючыся

на іх аварыйнае становішча.

Зараз на чарзе аднапавярховы дом 1917 г. з дрэва і цэглы, які знаходзіцца па вуліцы Камсамольскай, насупраць Уваскресенскага сабора. Разам яны надаюць старой частцы Барысавы свой, непаўторны каларыт. Усе мы добра ведаем, якія бедныя на гістарычныя помнікі беларускія гарады. Не выключэнне і Барысаў. Таму вялікую каштоўнасць тут уяўляюць на-

ват пабудовы сярэдзіны XX стагоддзя. А Стары Горад больш-менш дае ўяўленне пра Барысаў дарэвалюцыйны. І калі яго знішчыць, то застануцца толькі «сталінская» забудова праспекту Рэвалюцыі ў Новым Горадзе – ён прывядзе вас ад чыгуначнага вакзала да гарвыканкаму – ды новабудулі.

Таму на абарону помнікаў архітэктурны стала неабыхавая мясцовая грамадскасць. Най-

большую актыўнасць выказалі барысаўскія «зубры», якія на мінулым тыдні правялі два пікеты. Аднак выправаць дом па вуліцы III-га Інтэрнацыяналу не ўдалося. У нядзелю, 10 сакавіка, на дапамогу «Зубру» выйшлі і некаторыя іншыя прадстаўнікі барысаўскай грамадскасці. На пікет ля чарговага запланаванага пад знос будынка сабралася каля 100 чалавек.

За гадзіну прахожыя пас-

тавілі некалькі соцень сваіх подпісаў у абарону помнікаў архітэктурны Старога Горада. Прычым падпісанты падыходзілі самі, нават бабулькі з відавочна «лукашэнкаўскага» электрату. Яны праводзілі своеасаблівыя экскурсіі ў гісторыю Барысавы: успаміналі сваю маладосць, тое, што звязвала іх з гэтымі будынкамі. Аказваецца, кожны завулачак, нават кожны дом Старога Горада меў калісьці сваю мянушку «па-вулашанаму», часам брахліваю. Успаміны саргавалі сэрцы старых, як і сам выгляд дамоў іх маладосці. І з тым, і з другім ім было відавочна шкода развітвацца.

Амаль стопрацэнтная падтрымка простых людзей надала пікетуюшчыкам жадання стаяць за свой горад да канца. Як сказаў старшыня Барысаўскай рады БНФ Анатоль Аскерка: «Будзем змагацца, як за Курapaty!»

Зміцер БУЛАЙ

Гэты дамок мог быць прывабным напамінкам пра барысаўскую даўніну

СЕНСАЦЫІ

Скарбы царскай сям’і

У Брытанскім музеі выстаўлены фотаздымкі скарбаў, знойдзеных іракскімі археолагамі ў чатырох магілах Німруд (сённяшні Паўночны Ірак). Самі скарбы не патрапілі на музейную прэзентацыю, бо сёння Ірак знаходзіцца ў ізаляцыі. Скарбы налічваюць сотні рэчаў: завушніцы, пярсценкі, нажыны бранзалеты, дыядэмы, сталовы посуд. Бальшыня з іх мае вытанчаныя правіроўку і аздабленні з каштоўных камяняў. Адно з самых незвычайных упрыгожанняў – жаночы галаўны ўбор філіграннага выканання, сабраны з дзесяткаў маленькіх залатых пласцінак, злучаных між сабою. Усе рэчы датуюцца IX і XVIII стагоддзямі да нашай эры. Іх знайшлі ў грабніцах, дзе, як мяркуюць, знаходзіліся парэшткі чатырох дачок ці жонак асірыйскага цара Ашнурнасірпала II. На прэз-канферэнцыі пасля прэзентацыі відэаматэрыялаў, прывезеных у Лондан іракскімі археолагамі і гісторыкамі, кіраўнік аддзелу Брытанскага музея, прысвечанага старажытнаму Блізкаму Усходу, сп. Керціс падкрэсліў: «Знаходка па сваёй важнасці супернічае са знакамітымі скарбамі Тутанхамона. Яна цалкам змяняе ўяўленні аб асірыйскім перыядзе культуры. Без перабольшання можна сказаць, што нічога падобнага дагэтуль яшчэ не было». Па яго словах, у адной толькі грабніцы знайшлі мастацкія залатыя вырабы агульнай вагой болей за 26 кілаграмаў. «Асірыйцы лічылі, што людзей знатнага паходжання трэба хаваць з рэчамі, якія маглі б ім спатрэбіцца ў зама-

гільным жыцці. Золата відэа-вочна было важным паказчыкам высокага статусу, і цяпер можна бачыць, наколькі фантастычна прыгожыя рэчы мелі асірыйскія цары ды ў якой колькасці», – заявіў Керціс.

Німруд, Ніневія і Ур – гэта старажытныя гарады-дзяржавы, якія былі сталіцамі Асірыйскай Імперыі. Хоць еўрапейскія археолагі праводзілі там некалькі раскопак, грабніцы ім знайсці не ўдалося. Першыя дзве грабніцы іракцы знайшлі перад вайной у Персідскай затоцы ў 1991 годзе, і гэта стала вядома на Захадзе. Аднак вайна і наступная поўная ізаляцыя Іраку перакрылі інфармацыйную плынь, таму пра знаходку дзвюх іншых грабніц чулі ў Еўропе толькі некалькі спецыялістаў. У Німрудзе ў часе папярэдніх раскопак было зроблена шмат археалагічных адкрыццяў, аднак залатых рэчаў ці пахавальных упрыгожанняў раней ніколі не знаходзілі.

Грабніцы (дзве вырабленыя з каменя, дзве – з бронзы) былі знойдзеныя ў закрытых памяшканнях пад руінамі аднаго з храмаў старажытнага Німруда. Мяркуюць, што апошнім часам Німруд абрабавалі, і скарбы цяпер знаходзяцца ў Багдадзе. Паводле пераканання Керціса, у будучых раскопках у Німрудзе можа быць адкрыта шмат новых грабніц з залатымі ўпрыгожаннямі, а дэманстрацыя знаходак шырокай публіцы выкліча такую ж буйную сенсацыю, якую зрабіла ў 1972 годзе выстава скарбаў Тутанхамона, знойдзеных яшчэ ў 20-я гады мінулага стагоддзя Говардам Картэрам.

Вераніка САЛАГУБ

ДАТЫ, ПАДЗЕІ, ЛЁСЫ

15 сакавіка

1862. Нарадзіўся краязнаўца і археолаг Францішак Вярэнька, аўтар кнігі «Аб народных леках» (1896). Паводле звестак, сабраных Вярэнькам у Барысайскім і Лепельскім паветах, тагачасныя сяляне лічылі смерць і хваробы жывымі істотамі, і таму народная медыцына была наборам спосабаў, якія дазвалялі «выгнаць» хваробу з цела.

1907. Упершыню жанчыны былі абраныя дэпутатамі парламенту ў Фінляндыі, тады аўтаномнага княства ў складзе Расіі. У Фінляндыі жанчыны сёння маюць больш дэпутацкіх мандатаў, чым дзе яшчэ ў свеце, – каля 40 %.

1932. Мясцічка Койданава перайменавалі ў Дзяржынск.

1937. Бернард Фаўстас заснаваў у Амерыцы першую станцыю пералівання крыві (назваў яе «банк крыві»).

16 сакавіка

1787. Нарадзіўся нямецкі

фізік Георг Ом, аўтар асноўнага закону электрычнага ланцуга.

1792. На маскардзе ў Стасгольме быў смяротна паранены і праз 13 дзён памёр кароль Швецыі Густаў III. Замах здзейсніў былы афіцэр асабістай каралеўскай аховы, удзельнік змовы прыдворных апазіцыйных партыяў, якія Густаў III незадоўга да таго адхіліў ад улады. Забойства караля паслужыла сюжэтам для оперы Джузепе Вердзі «Баль-маскарад».

1952. У мястэчку Сілао на востраве Рэюньён за суткі выпала рэкордная колькасць ападкаў – 1 870 мм, або 7 554 т вады на кожны акр зямлі.

1995. Штат Місісіпі нарашце ратыфікаваў 13-ю папраўку да Канстытуцыі ЗША, якая забараняла рабства.

17 сакавіка

Сябры Ірландыі ва ўсім свеце адзначаюць дзень св. Патрыка. У Сярэднявеччы лічылася, што ў гэты дзень пачаўся

біблейскі сусветны патоп.

1817. Цар Аляксандр I выдаў загад, якім забаранялася беспадстаўна абвінавачваць габрэў у рытуальных забойствах хрысціянскіх дзяцей.

1917. Нарадзіўся легендарны амерыканскі спявак і піяніст Нат Кінг Коўл, які цараваў у папулярнай музыцы перад пачаткам эры рок-н-ролу. У 1956 г. банда хуліганаў-расістаў скінула Коўла са сцэны, калі ён даваў у Алабама канцэрт для белых.

18 сакавіка

1662. З ініцыятывы філосафа Блеза Паскаля і з дазволу караля ў Парыжы з’явіліся першыя гарадскія «аўтобусы» (зразумела, конныя). Меркавалася, што танным грамадскім транспартам будучы карыстацца бедныя, але гэтыя вазкі ўвайшлі ў моду ў «залатой моладзі», якая выштурхнула з салону простых рабацягаў. Бёдакі расчараваліся ў такім «агульнадаступным» транспарце і, калі шляхціцы наката-

Прэстыжная псіхіятрычная клініка

Акторы, пісьменнікі, вучоныя... – усе «звар’яцелыя» інтэлектуалы ЗША – пацыенты гэтай псіхіятрычнай клінікі, у якой праходзіў курс лячэння ад шызафрэніі галоўны герой фільма «Гульні розуму».

Джона Нэша – матэматыка, шызафрэнік і лаўрэата Нобелеўскай прэміі – першы раз адвезлі ў псіхіятрычную лякарню проста з канферэнцыі, якая адбывалася ў Гарвардзе. Але ён не першы з элітнага бостанскага ўніверсітэту патрапіў у Маклін – самы старадаўні і прэстыжны шпіталь для вар’ятаў, заснаваны ў 1817 годзе.

Больш таго, мець у сваім радаводзе студэнтаў Гарварду і нейкага сваяка, які трапіў на лячэнне ў клініку для звар’яцелых багаццяў – гэта якаясьці тое, што ад рознівае сапраўдных парадзістых янкі – сямейныя кланы, што ствараюць касту бостанскіх брахманаў. Адносіны паміж дзвюма ўстановамі настолькі блізкія, што адзін час хворыя паз Кембрыдж было своеасаблівым рытуалам юнацтва. Першы пацыент быў выкладчыкам грэкай і ўяўляў сабе Ісуса Хрыста. Яго сяброў забавляла, калі ён хрысціў іх. Але ў Гарвардзе палічылі, што нягэтка гэтаму спектаклю быць часткай навучальнай праграмы па яго дысцыпліне.

Маклін выглядае не надта прывабна ў «Гульні розуму» – фільме, намінаваным на Оскар па некалькіх катэгорыях, дзе ў галоўнай ролі з’яўся Рэсэл Кроу. Менавіта там ягоны герой Нэш разумее, што афіцэры міністэрства абароны, якія аддаюць яму загад дэшыфраваць пасланні расійцаў, існуюць толькі ў ягонай галаве. У карціне паказваюць, як яго лянчылі шокавай тэрапіяй з выкарыстаннем інсуліну – гэты метад тады быў вельмі папулярны. Але ў фільме не тлумачыцца, што Нэш трапіў ува ўстанову, якая ўяўляе сабою гісторыю псіхіятрыі Злучаных Штатаў: месца, дызайнерам якога быў той самы чалавек, што спрактаваў Цэнтральны парк. Пацыенты тут маглі згуляць партыю ў гольф на наступны дзень пасля сеансу

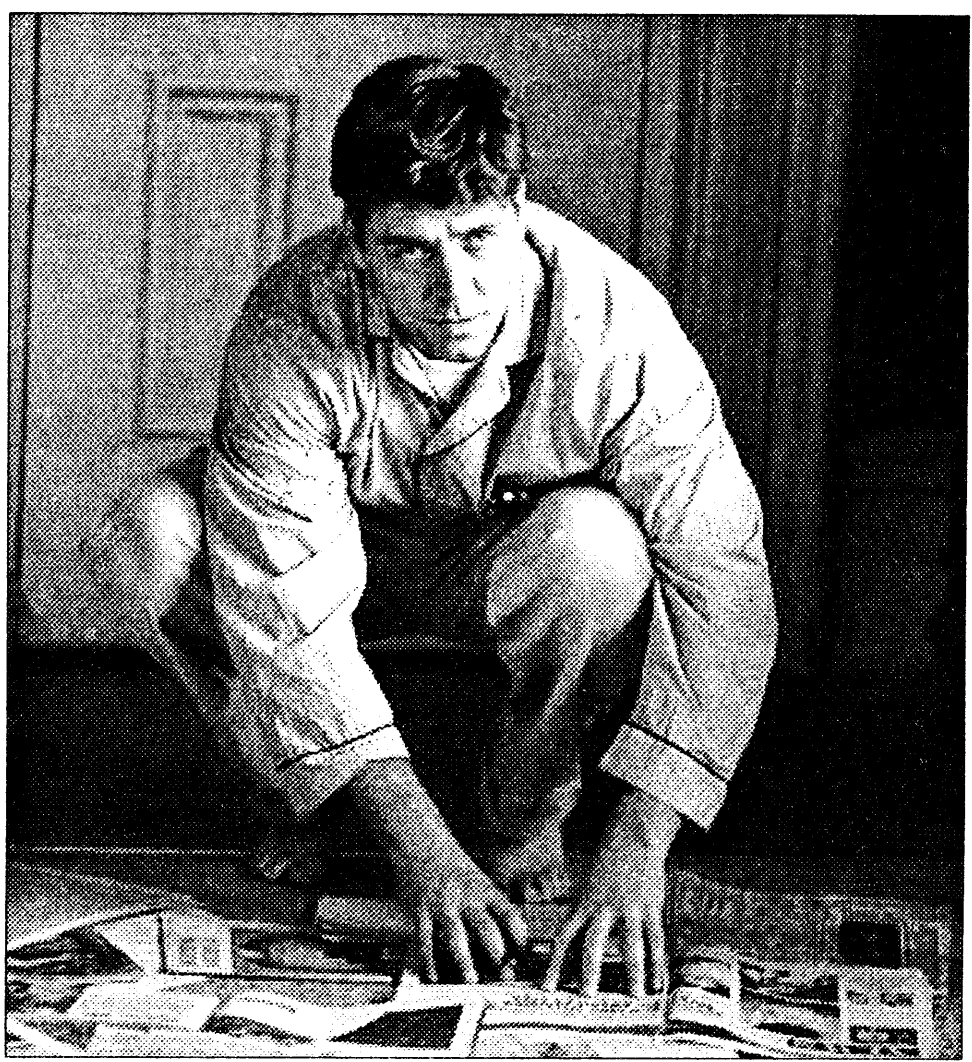
электрашокавай тэрапіі. На вячэру яны маглі выбіраць паміж лангустам ці малочным парсучком, выгадаваным непасрэдна там, побач з садовымі дрэвамі і гарадам.

Рэсэл Кроу не першы актор, намінаваны на Оскар за выкананне ролі рэальнага чалавека, былога пацыента гэтай клінікі. Чатыры гады таму Вайнона Райдэр і Анжэліна Джолі выканалі ролі ў фільме «Перарваная нявіна», што распавядае пра лячэнне ў Маклін Сюзаны Кейзен, пісьменніцы, чья кніга пра час, праведзены там, заняла пачаснае месца сярод бестселераў. Кейзен знаходзілася там ужо пасля таго, як памерлі апошнія пацыенты-мільянеры, якія мелі магчымасць арганізаваць у адведзеных ім у клініцы апартаменты для сваіх сяброў, калі на сталі былі сярэбраныя сталовыя прыборы і посуд з найтанчэйшай парцэляны.

Лякарня Маклін аказалася літаратурным месцам. Але сёння клініка, дзе адноўлена лячэнне для вельмі багатых пацыентаў у памяшканні, што носіць назву Павільён, вядомая тым, што ў ёй праводзяцца самыя шырокія даследаванні ў галіне ментальных захворванняў, і самым маштабным ва ўсім свеце фінансаваннем. Апроч таго, тут маецца банк, у якім прадстаўлены 5 000 узораў галаўнога мозгу – матэрыял, жаданы для многіх псіхіятраў-даследчыкаў, якія практыкуюць.

Кейзен дажыла да таго моманту, калі змогла скарыстацца з аўтарскіх правоў на сваю гісторыю і быць сведкам поспеху фільма. Гэтага не здарылася з Сільвіяй Плат, культавай пісьменніцай у ЗША, бо яна памерла раней, чым была апублікавана яе кніга «Шкляны каўпак», дзеянне якой таксама разгортваецца ў Маклін, а амерыканскія школьнікі ставяцца да яе з такой жа глыбокай пашанай, як да кнігі «Над безданню ў жыццё». Плат трапіла за агароджу, што аддзяляе прыгожыя сады клінікі ад астатняга свету, адразу пасля першай спробы самагубства. Праз некалькі гадоў, будучы жонкай увянчанага лаўрамі паэта Тэда Хаджэса, яна скончыла жыццё, атруціўшыся газам. Два сеансы электрашокавай тэрапіі ў Маклін вылечылі яе толькі звонку.

Да Плат у клініцы знаходзіўся Роберт Лоўэл, паэт і лаўрэат Пу-

● Кодз з фільму «Гульні розуму»

літэраўскай прэміі, і, апроч таго, выхадзец з аднаго з самых вядомых арыстакратычных сямействаў Новай Англіі. У клініцы Лоўэл напісаў адзін з самых знакамітых сваіх паэтычных зборнікаў і вёў актыўную перапіску з Жаклін Кенэдзі і Эзрай Паўндам.

Дактары гэтай клінікі могуць паставіць дыягназ і пасля смерці. Нядаўна адзін з псіхіятраў Маклін правёў даследаванне, спрабуючы высветліць сапраўдную прычыну смерці драматурга Юджына О’Ніла, лаўрэата Нобелеўскай і Пулітцэраўскай прэміі. Пасля дэталёва праведзенай аўтапсіі доктар паказаў, што смерць надышла ў выніку нейра-дэгенератыўнага захворвання, якое прывяло да таго, што драматург страціў здольнасць пісаць і перасоўвацца, а не была следствам фатальнага алкагалізму, як меркавалі іншыя.

Ёсць падазрэнні, што ў сценах клінікі пабывалі і іншыя знакамітасці, але вядомыя толькі гісторыі тых, хто сам жахаўся іх распавесці. Палітыка тактоўнасці Маклін абсалютная, і гэтым яна ганарыцца ў сваіх аб’явах у New Yorker і часопісах былых выпускнікоў Гарварду і Іельскага ўніверсітэту. Нават сёння, калі ўмовы пра разумовыя захвор-

ванні ўжо не здаюцца дзіўнымі, пацыенты шыкоўнага Павільёну наведваюць клініку, прыцягнутыя абяцаннямі пра захаванне ў сакрэце гісторыі іх хваробы.

Нумары люкс з камянамі, персідскімі дыванамі, срэбным посудам і пакоямі для прыслугі. Але, што праўда, люстры заўсёды былі металічныя, каб прадхіліць спробы пацыентаў парэзаць сабе вены. Арганізуючы такія пышныя апартаменты, супрацоўнікі цэнтру спрабавалі пазбавіць сваіх пацыентаў ад эмацыйнай траўмы, звязанай з ад’ездам з тых шыкоўных дамоў, што ім належалі.

Цяпер невядома, хто займае апартаменты Павільёну, высакроднага спадкаемцы Гарвард-Клубу, і ніхто яшчэ не раскажаў пра свае перажыванні, атрыманыя падчас перабывання там. Дакладна толькі тое, што гэта пацыенты, у якіх ёсць досыць грошай для таго, каб плаціць за 2 100 еўра за дзень лячэння ў клініцы. Гэта шэсць апартаментнаў класу люкс з прыслугай, тэлефонам, асобным ванным пакоем, кабельным тэлебачаннем, свежажрэзанымі кветкамі, якія мяняюць кожную раніцу, як у шыкоўных гатэлях.

El Mundo, Іспанія

забарону гвалтоўнага далучэння слупкіх праваслаўных да уніі. Удзячная царква прылічыла Соф’ю да святых.

1917. У Кіеве прайшла 100-тысячная дэманстрацыя пад лозунгамі з розным градусам свабоды: «Аўтаномію Украіне», «Няхай жыве свабодная Украіна з гетманам на чале».

1971. Землятрус у Перу скінуў у горнае возера вяршыню скалы. Вада выйшла з берагоў, абрынулася ўніз і змыла мястэчка Шунгар. Загінулі каля 500 чалавек.

20 сакавіка

43 да н.э. Нарадзіўся старажытнарымскі паэт Авідый. Сярод іншага пісаў вершаваныя лісты пра каханне ад імя ўяўных жанчынаў.

1862. Нарадзіўся этнограф і мовазнаўца Адам (Адольф) Багдановіч, аўтар кніг «Пра хрышчаны паводле праваслаўнага абраду, шмат ахвяравала на манастыры і цэрквы; праз мужа, Януша Радзівіла, дамагалася каралеўскага рашэння пра

Наваградчыне сяляне паўсталі супраць эканамічнага і нацыянальнага ўціску з боку польскай дзяржавы. 49 чалавек былі асуджаныя да турэмнага зняволення, 7 – да смерці на шыбеніцы.

1987. У шатландскім мястэчку Тайсайд памерла чарапахавая котка-рэкардсменка па мянушцы Таўзер. За сваё 14-гадовае жыццё на бровары яна злавала 28 899 мышэй – прыкладна па тры штодна.

21 сакавіка

1857. Амаль увесь Токіо згарэў пасля землятруса. Гасіць пажары не дазваляў цыклонны вецер, хуткасць якога дасягала 100 км/г. Агулам загінула каля 107 тысяч чалавек.

1927. Польскія ўлады забаранілі за прасавецкага дзеянасць Беларускую сялянска-работніцкую Грамаду, якая налічвала 120 тысяч сябраў. 490 актывістаў Грамады былі рэпрэсаваныя.

Падрыхтаваў Юрась БАРЫСЕВІЧ

Галоўны рэдактар
Павел ЖУК

© НАША СВАБОДА. Спамылка на газету НАША СВАБОДА абавязковая. Рэдакцыя можа не падзяляць меркаванняў аўтараў, публікаваць артыкулы дэля палемікі

Адрас: г.Мінск, вул. Рафіева, д.25, корп.1. Пасведчанне аб рэгістрацыі № 1289. Выдаецца з 25 лютага 2000 г. Заснавальнік Зміцер Жук.

Выдавец – рэдакцыя газеты НАША СВАБОДА. E-mail: NPSvaboda@trex.minsk.by Надрукавана з дыяпазітываў заказчыка на паліграфічным РУП «Чырвоная звязда»

220073, г. Мінск. Першы загарадны завулак, 3. Заказ №1133 Нумар падпісаны ў друку 14/03/2002 (15:00) Наклад – 8.170